

BUDNOST ZIMSKEGA JUTRA

Alkemična medgeneracijska pesem

ŽAŽI	brat, Aljaž, Svinčeni deček
LENKA	sestra, Alenka, Reševalka
ZLATI OČE	oče Žažija in Lenke, Samohranilec
BLEDA MAMA	mama Žažija in Lenke, Volkulja
PIJANA TETA	tetababi, prateta Žažija in Lenke, Mimi, Umetnica
MRTEV DED	dedek Žažija in Lenke, Miro, Samomorilec
ZELENI JURIJ	Đorđe, pradedek Žažija in Lenke, Tujec, Dezerter
DIVJA ŽENA	prababica Žažija in Lenke, žena Vladota, Nevesta
BABA MORANA	Divja Žena kot privid, baba Zima
ROGATI MOŽ	Vlado, mož Žene, Vladimir, Star Ata, Mesar
DEKLE ZALO	Zala, Žažijevo dekle, medicinska sestra
DUŠA MLADA	Maži, še nerojen otrok, Matjaž, duša
VILA	
VOLKULJA	
GURČA LJUDI	predniki, Koledari, zdravstveno osebje, vojaki, nerojeni otroci, etc.

Vsak stavek, prizor ali vloga so popolnoma odprti za transformacije, ki se pojavijo v odnosu do potreb ustvarjalcev. Nič v tem tekstu ni svetega, razen vsebine okoli katere je zgrajen, razen srca, ki si želi zaživeti na odru.

V drami sta uporabljeni besedili pesmi Repetitor- Crvena in Insan- Kijev

Živel je mož, imel je psa
lepo ga je redil.
Nekoč mu ukradel kos mesa
zato ga je ubil.
Na vrt ga je pokopal
na tablico napisal:
Živel je mož, imel je psa...

neskončna pesem, avtor in čas neznana

PROLOG

I. PRIZOR

V začetku vidimo čas, ki soobstaja. Vidimo gručo ljudi. Gručo ljudi, ki zgolj gledajo dogajanje, kot gledalci. Morda so sosedje, morda daljni sorodniki, morda zgolj sodeželani.

Morda spominjajo na družinsko drevo neslutene širine in starosti.

Vidimo ZELENEGA JURIJA kot vojaka sedeti za mizo in DIVJO ŽENO, ki pogreva juho.

Slišimo gručo, ki tiho poje:

*Mi smo ljudje iz blata
po žilah nam teče zemlja
v naših očeh so skale
roke drobijo sanje
ulivajo zlate kletke
krotijo bike, lovijo pse
Naš kralj nosi krono iz grude
njegov dvorec je kmečka hiša
premagal bo kruto Zimo
za ženo si vzame Pomlad
in Žena rojeva
Žena rojeva
Žena rojeva Sonce*

Iz gruče ljudi izstopi BLEDA MAMA.

ZLATI OČE: Zakaj greš?

BLEDA MAMA: Oprosti...Ne znam... Nekaj je počilo... Ne bi smela...

ZLATI OČE: Ne razumem.

BLEDA MAMA: Nastala je razpoka, poleg tisočih, poleg nešteti, vso telo gori, iztekam se, praznim se, roke postajajo odsotne, pljuča gorijo, ne dajo mi dihati, v trebuhu čutim prepad...

ZLATI OČE: Prosim te govori tako, da bom razumel. Nič mi ni jasno. Ne vem, a se meša meni ali tebi. Rad bi razumel. Res. Prosim.

BLEDA MAMA: Ne bi smelo biti tako...Oprosti, čutila sem... ne bi smela... ne morem...ne morem več.

ZELENI JURIJ

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Ta zima ni njena zima
čeprav je sredi zasnežene doline
zgrajen dvorec
ki naj bi bil njen dom

ZLATI OČE: Suzi, hej, kaj se dogaja, skupaj sva v tem. Daj, jaz pa ti sva ekipa, jaz bom skrbel za denar, ti pa za tamala, lahko tudi zamenjava- samo povej kaj rabiš.

BLEDA MAMA: Ne razumeš.

ZLATI OČE: Kaj ne razumem, jebemu sonce? Da hočeš it? Da ne veš kaj rabiš in se boš zdaj samo vdala? Povej mi, kaj ne razumem?

BLEDA MAMA: Ne morem več tega.

ZELENI JURIJ:
Ta hiša ni njena hiša
čeprav je postala del njene zgodbe
in zdaj stoji
sredi njenih obokov in desk

ZLATI OČE: Imaš drugega? A je to to? Me boš zamenjala?

BLEDA MAMA: Ne razumeš.

ZELENI JURIJ
Ta igra ni njena igra
Ona je tukaj tujec

ZLATI OČE: Ne moreš tako. Veš kaj sem vse dal za nas. Veš čemu sem se odpovedal? Poglej me! Poglej me v oči in mi reci, da greš.

Vidimo DIVJO ŽENO, ki prinese juho pred ZELENEGA JURIJA.

DIVJA ŽENA: Ne bi ti smela kar tako dati hrane. Ne vem niti, če se boriš za nas ali za njih?

ZELENI JURIJ: U ratu se svako bori samo za ljubav- znači protiv zime, u tome smo svi isti. Ali ovo nije moj rat.

DIVJA ŽENA: Se pravi sva na isti strani.

ZELENI JURIJ: Me razumeš?

DIVJA ŽENA: Razumem. Dezertiral si. In zdaj si tukaj.

ZELENI JURIJ: Misliš, da sem strahopetec?

DIVJA ŽENA: Mislim, da se boriš za svobodo.

ZLATI OČE: Ne razumem... Oprosti. Oprosti. A hočeš to slišat? Povej po pravici. Za to ti gre, da se tukaj plazim za tabo, ane? Da me ponižaš.

BLEDA MAMA: Moram it.

ZLATI OČE: Kdo ti misliš da si, da narediš otroka in potem kar greš?

DIVJA ŽENA: Tudi ti razumeš mene?

ZELENI JURIJ: Razumem. To ni tvoja hiša.

DIVJA ŽENA: Misliš, da sem nezvesta?

ZELENI JURIJ: Mislim, da zahtevaš toploto.

ZLATI OČE: Ne moreš kar it.

DIVJA ŽENA: Vesna.

ZELENI JURIJ: Đorđe.

BLEDA MAMA: Grem.

Slišimo glasen pok. Pok, ki odmeva v lesu in času. Kot da bi zunaj razneslo bombo. BLEDA MAMA obstane. Vidimo telo ZELENEGA JURIIJA, ki poskuša zavarovati DIVJO ŽENO. Vidimo ZLATEGA OČETA, ki steče in se skriva. Morda iz stropa celo pade prah. Prah, ki ujame in zaustavi trenutek. Vidimo DIVJO ŽENO in ZELENEGA JURIIJA, ki se gledata. Zgodí se poljub. Poljub, ki je večni, poljub, ki kljubuje smrti in času. Poljub, ki pozna resnico. BLEDA MAMA stoji in gleda nekam daleč predse. Stoji dolgo in odsotno. Stoji tudi, ko se čas premakne naprej.

DIVJA ŽENA: Boš ostal?

ZELENI JURIJ: Vrnil se bom. Zjutraj glej proti soncu.

Vidimo ljudi, ki izstopajo iz gruč in odhajajo.

LENKA: Ta zgodba ni njena zgodba.

ŽAŽI: Čeprav je bila po njenih temeljih prelita njena kri.

BLEDA MAMA: Ni v njeni lasti in v njej ni prostora za njene strasti.

MRTEV DED: Vsemu navkljub pa bo tukaj še dolgo bivala njena duša, ker bo gledala zgodbo zapuščine.

PIJANA TETA: Ki jo je ustvarila njuna ljubezen.

ZELENI JURIJ

Ja nisam ovdje, da plivam kao anđeo među suzama
da pričam kao djavo stihove prošlosti
nisam ni kučka, da bi pjevao svemiru o samoći
ali želeo bi dodirnut tu bol
koju je stvorilo moje prisustvo
bol koja se i dalje rađa
zbog toga što sam slušao srce
ali nisam bio dovoljno jak da ga spasim
Ljudi moji, ja stojim među vama
jer bi želio, da saznam
šta sam uradio
I ako ne mogu
ništa da promjenim.

II. PRIZOR

Prvič vidimo ROGATEGA MOŽA.

PIJANA TETA: Ta hiša je njegova hiša.

ROGATI MOŽ: O poglej poglej, goste imamo danes.

ROGATI MOŽ nagovarja tako ZELENEGA JURIIJA kot tudi nas.

Dobrodošli. Dobrodošli v naši hiši. Dajmo lep sprejem naredit. Žena, daj se nasmej malo, si bo drugače gospod še kaj mislil. Pa krožnike, ne pozabi na krožnike.

Vidimo roko ROGATEGA MOŽA, ki se iztegne proti ZELENEMU JURIJU, in mu stisne dlan.

Stisne jo močno in toplo. Stisne jo, kot da je sklenil kupčijo

Bog, ja sam Vladimir, Vlado. Očete rakiju? Kako da ne; svi ste vi isti, seveda da boste rakiju; žena prinesi šnops. Ovo je naša skromna božja kuča. Naš Jeruzalem. Naše Atene.

DIVJA ŽENA: Ta hiša nikoli ni bila naša hiša.

ZELENI JURIJ: Ta hiša je moj grob.

Vidimo preostanek gručice, ki se razkropi in izgine. Vrne se MRTEV DED. Morda piše na tablo.

MRTEV DED: Naša hiša stoji na Krožni poti 7 in ata se je od nekdanj rad hvalil, da je to božja hiša, ker je 7 božje število.

ROGATI MOŽ se pogovarja z nami

ROGATI MOŽ: Vi ste pa naši, ne? Boste vino. Mimi, poglej če je kej v hladilniku, pa vino hitro na mizo! Nasmeh žena, nasmeh do ušes, poglej, poglej, koliko gostov imamo.

MRTEV DED: Najpomembnejši je dober prvi vtis. Dodaš kozarček ali dva. Potem pa množici poveš kakšno dobro junaško zgodbo. In ljudje ti bodo jedli iz roke. Tako se je ustil naš ata.

ROGATI MOŽ še naprej govori z nami

ROGATI MOŽ: Pardon, Miro, moj sin, bo malo zamudil, veste on je cele dneve v dolini, v šoli- če pa ni v šoli, je pa v knjižnici. Učitelj je.

MRTEV DED: Dober človek ni P pošten. ni I iskren. ni O Olikan. ni N neustrašen. ni I iznajdljiv. ni R radodaren.

DIVJA ŽENA: On je mrtev.

ZELENI JURIJ: Mene ni več.

DIVJA ŽENA: On je mrtev že sto let.

ZELENI JURIJ: Zdi se tisoč let.

DIVJA ŽENA: Mogoče sva oba mrtva že sto tisoč let.

ZELENI JURIJ

Jaz sem napaka. Truplo, mrtvec, tujec,
neulovljiv glas, ki ga slišite in
morda ne razumete, za vas nimam
nobene vrednosti, zgolj prisotnost smrti,
sanje človeka na begu, ki je skušal
ukrasti žarke iz tuje hiše.

DIVJA ŽENA: Kar se dogaja zdaj, se ni nikoli zares zgodilo.

ZELENI JURIJ: Kar gledate je zgolj gledališki uvod, zgolj naše prvo srečanje.

DIVJA ŽENA: Odločila sem se, da ne bom rodila otrok.

ZELENI JURIJ: To sta njena otroka.

MRTEV DED: Verjamem v boljšo družbo. Verjamem v nove zmage. Verjamem v nove ideje.

MRTEV DED odide. PIJANA TETA pride in prinese vino, ki ga najbrž postreže nam. Morda se pripravlja prostor, prinaša pohištvo, ki se ga potrebuje. Morda nastaja hiša, stara kmečka hiša, dvorec dežele, dom mesarskega kralja, kletka kmečke neveste, hiša mimo katere se sprehajajo družinski člani. Med njimi je tudi DUŠA MLADA.

PIJANA TETA: Prima se sliši vse to.

DIVJA ŽENA: In to je moj vnuk in njegova otroka, moja pravnuka, ki pa ju nisem nikoli spoznala.

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ZLATI OČE: Lenka, Žaži zrihtajta se prosim. Še pet minut pa gremo.

PIJANA TETA: In danes smo tukaj zaradi njiju. To je njuna zgodba.

DUŠA MLADA: Kaj pa če smo tukaj zaradi tebe? Konec koncev ti umiraš...

PIJANA TETA: Če smo tukaj, da kogarkoli rešimo potem rešimo njiju.

LENKA: Mene ni treba reševati. To ni moja zgodba.

ZELENI JURIJ: Kaj pa ti? Vidim, da rad rišeš goreča mesta?

ŽAŽI: Zdaj rišem samo še dim. Včasih prihaja iz sonca. To mi je všeč, črn dim, ki se kadi iz rumenega sonca

PIJANA TETA: Oblaki.

ŽAŽI: Ne. Dim. Ker so na soncu eksplozije.

ZELENI JURIJ: Že veš kdo si v tej igri?

ŽAŽI: Vem.

PIJANA TETA: U prima, igre. Povej, si sonce ali dim?

ŽAŽI: Jaz sem preveč.

ZLATI OČE: Nehaj no, od kje jih pobira. Ti pa res nisi preveč, no. Me slišiš? Daj si prosim kapo gor, pa vzemi jakno, ker je zunaj mrzlo. Kam je šla Lenka?

ŽAŽI: Rekla je, da to ni njena zgodba.

ZLATI OČE: Pa kaj je z vama, zakaj tako čudno govorita. Lenka pridi sem. Dajmo, dajmo, mudi se.

PIJANA TETA: Povej zares, kdo si?

ZELENI JURIJ: Ti si olovni dečko.

ŽAŽI: Jaz sem cela iz svinca.

ZLATI OČE: Cel, ti si cel. Punca je cela, fant pa je cel- in ti si fant in si?

ŽAŽI: Jaz sem svinčeni deček. Moje roke so svinčene, moje misli so svinčene in moja kri je težka kot svinec. Vsi težji in nestabilni atomi postopoma razpadejo na svinec.

ZLATI OČE: Ne morem zdej tega Žaži. Lepo da se igraš, ampak a lahko to delaš, medtem ko se obuvaš. Lenka! Pridi sem prosim! Usedi se pa daj mir, prav?

LENKA: Oči, zakaj si se odločil imeti otroke?

Vrne se MRTVI DED

PIJANA TETA: Ata, Miro je prišel.

ROGATI MOŽ: Dobro, dobro, smo vsi?

DUŠA MLADA: Kakšno lepo vprašanje- oči, zakaj si se odločil imeti otroke?

DIVJA ŽENA: Ta slika se ni nikoli zgodila.

ROGATI MOŽ: Čas je za zgodbo.

MRTEV DED: Predzgodbo.

PIJANA TETA: Eno pravljico za uvod.

III. PRIZOR

Vidimo ljudi oblečene v maske iz vseh koncev dežele. Prihajajo eden po eden. Morda nosijo radost norosti in ponos moči. Morda so vsi že pijani in nad njimi visi konec plesa. Vidimo DIVJO ŽENO, ki počasi začne s plesom.

ZELENI JURIJ

Mi ostajemo u svezremenu
u sjećanju, koji se nikad nije desio
Uhvaćenim negdje između stolecća na kraju milenijuma
otvorenim na sceni kao rana
gdje ostaje nerazumljiv u svoji potrebi
da prestane da rađa prordćalo budućnost

DIVJA ŽENA

Pust je bil.
Ja tudi on je bil pust,
ampak mislim na praznik.
Takrat me prišel vzet.

ROGATI MOŽ: Tako se je včasih delalo. Da bi pregnali zimo in ustvarili družino, samo si vzeli čas za ohcet.

Morda pijana gruća navija. V svojem bivanju je neke vrste zbor, ki podpira zgodbo ROGATEGA MOŽA. DUŠA MLADA gleda.

Ne pa tako kot danes, ko vsi živijo na koruzi, in družine čez noč razpadejo, ane?

ZLATI OČE: Ja ata, danes je vse drugače. Star ata mora zmeraj imet zadnjo besedo.

ROGATI MOŽ: Jaz sem tisti, ki je ukrotil žival v srcu. Jaz sem gospodar.

PIJANA TETA: Naš ata je, kako naj rečem...

MRTEV DED: Heroj naše doline. Kralj, Vladimir- Vlado, Tezej, Star Ata oziroma za njo zgolj Mož.

DIVJA ŽENA pleše.

PIJANA TETA: ...podjeten človek, sam se je postavil na svoji dve nogi in čeprav je bil sirota, je vedel, da lahko dobi dobro dekle za ženo.

LENKA: Oči, oči, kaj se dogaja, kdo so oni?

ZLATI OČE: Tako so se včasih ljudje oblačili za pusta. Tistemu se reče kurent, drugih pa ne poznam.

MRTEV DED: To so koledari iz cele dežele, ki so si naredili strašne obraze demonov in živali, da bi pregnali zimo.

LENKA: Oči, tudi jaz bi bila kurent.

ROGATI MOŽ: Samo moške lahko nosijo te maske, ker se v njih skrivajo stari bogovi, ki prevzamejo njihova telesa. Za dekleta je to prenevarno.

*Gruča pijano vzklika in navija. Morda opazijo BLEDO MAMO in se začnejo ukvarjati z njo.
DUŠA MLADA gleda.*

DIVJA ŽENA: Tako nas uči tradicija.

LENKA: Zakaj? A Žaži se pa lahko tako obleče?

ŽAŽI: Nočem, nočem. Strašni so.

LENKA: Ni fer. On sploh noče.

BLEDA MAMA: Ne morem več.

DIVJA ŽENA

Jaz sem tista, ki pozna skrivnosti
zašepetane prvi ženski
tista, ki ve
kaj je Oče rojstvo in kaj
Mati smrt

Kdaj se katerega slavi
kdaj zaklinja
Skrivnosti nosi moje meso
v žile jih vžiga moja dlan
v spomin vračajo moje oči
v večnost poklanja moja ljubezen
Vesna.
Nekoč sem bila Vesna.

Mogoče gruča ljudi začne z gibi dvoriti BLEDI MAMI

MRTEV DED: Kraljica, Pomlad, amazonka, prababica oziroma za njega zgolj Žena.

ROGATI MOŽ: Kakšno ime. Bila iz stare družine, kri starejša od gozdov, so rekli. Takoj mi je padla v oči. Kdor se z njo oženi, bo še dolgo glave obračal. Ta bo moja sem si rekel. Zadnja neoženjena hči. Vse njene sestre so imele že par otrok.

PIJANA TETA: Dobri geni, bi danes rekli.

MRTEV DED: Zarečenega kruha se največ poje. Tudi to rečejo.

PIJANA TETA: Imela je živo rdeče lase in zavračala je moške, čim se je prvi nalepil na prag. Ni je zanimalo koliko imajo pod palcem in koliko otrok hočejo od nje. Pogledala jih je brezsravno v obraz in vse ji je bilo jasno. In njen oče je to dovolil.

MRTEV DED: Vse dokler ni prišel on.

Gruča ljudi glasno vzklika in še naprej dvori BLEDI MAMI

DIVJA ŽENA pleše

DUŠA MLADA gleda

DIVJA ŽENA

Majhnež ni slutil razsežnosti
svoje nemoči
zunaj svojega časa
mislil je da mu vek določa pravice
ki segajo v pljuča
da vidi resnico namesto predstave

MRTEV DED: Prva ura je minevala.

PIJANA TETA: Meni se zdi to, da so se včasih spoznavali na plesih v maskah tako prima! To kroženje teles in odkrivanje izbrancev na plesišču!

ROGATI MOŽ: Plesala je in se vrtela z vsakim, ki si ji je upal približati. In vsak se je slej kot prej vdal. Jaz pa sem samo gledal.

ZLATI OČE: Moja babica, tvoja prababica je imela neverjetne oči. Nikoli je nisem slišal govoriti, ampak znala me je pogledati tako, da sem jo začutil pod kožo.

DIVJA ŽENA

Kmet sem si mislila.

Ne tiste ta prave sorte.

Tiste obmestne.

Tiste, ki misli da zna plesat,
pa se samo zvija.

Ki misli, da zna z ljudmi,
pa jih samo obrača.

LENKA: Oči, zakaj ženske v naši družini umirajo vedno mlajše?

Vidimo gručo ljudi, ki dvignejo BLEDO MAMO, jo častijo in si jo med plesom podajajo

ZLATI OČE: To pa sploh ni res. Prababica jih je dočakala skoraj 70. Njene sestre pa so vse dočakale sto let.

LENKA: Kaj pa tetababi? Kaj pa tvoja mama? Vsaka jih doživi manj. Bom tudi jaz umrla zgodaj?

ZLATI OČE: Zdaj pa dovolj Lenka, premlada si za taka vprašanja.

MRTEV DED: Tretja ura je minevala.

*Nekateri ljudje iz gruče se počasi prenehajo ukvarjati z BLEDO MAMO.
DIVJA ŽENA pleše.*

PIJANA TETA: Videla je svojega očeta, ki je sedel za mizo s sključenimi rameni.

MRTEV DED: Peta ura je minevala.

Zadnji iz gruče posede BLEDO MAMO nazaj na njen stol in se umakne

PIJANA TETA: Na koncu zabave, ko je bila že skoraj sama na plesišču, si je ata nadel masko in se ji pridružil.

DIVJA ŽENA

Pred moje noge je vrgel svoje zlato
govoril je o novih zvezdah
jaz pa sem ga skoraj pobruhala
medtem ko je silil vame
ko je preko kovinskega jezika
iskal pot do mojega srca

PIJANA TETA: Izmikala se je.

MRTEV DED: Heroj naše doline.

PIJANA TETA: In sta plesala.

ZELENI JURIJ

Jedan šapat
u pravom trenutku
može slomiti najopasnijeg psa
i gasit vatro najsnažnije zabave
šta je za taj šapat
korak mlade plesačice

DIVJA ŽENA pleše

ROGATI MOŽ: Tvoj oče mi je postregel klobase.

*Gruča ljudi vzdika
DUŠA MLADA gleda*

MRTEV DED: Če so starši postregli s čajem ali kislim mlekom, so ženinovo ponudbo zavrnili. Če pa so postregli klobase...

PIJANA TETA: Obožujem poroke!

MRTEV DED: Kupčija je bila že sklenjena.

DIVJA ŽENA pleše. Mogoče z njo poskusi plesati tudi LENKA. Gruča ljudi se začne približevati ROGATEMU MOŽU

DIVJA ŽENA

Lahko mi polomi peruti
iztrga perje iz jezika
me priklene na svoj kamen
a moje krvi ne skali nikoli

BLEDA MAMA: Ne morem več.

ZLATI OČE: Rekel je očetu, da lahko poplača dolgove njegovega sina, ki se je, milo rečeno, izgubil v življenju.

ZELENI JURIJ: Vedel je, da ne bo mogel reči ne.

ROGATI MOŽ: Človek mora priti pripravljen po ženo.

DIVJA ŽENA in LENKA plešeta.

KALEDAR 1: Koliko črk ima sveto pismo?

ROGATI MOŽ: Lejga hudiča, to pa ja vem. Vse.

KALEDAR 2: Kdo ima očeta in mater pa vendar ni sin?

ROGATI MOŽ: Kdo drug- hči.

TETABABI: K molitvi kliče, sam pa še v cerkev ne gre.

ROGATI MOŽ: Zvon.

KALEDAR 1: Iz kože je prišel, nima kože, a za kožo leze?

ROGATI MOŽ: Prelahka. Vino

KALEDAR 3: Kaj je najboljša za vino?

ROGATI MOŽ: Grozdje.

LENKA: Katerih kamnov je največ v naši reki?

ROGATI MOŽ: Mokrih.

KALEDAR 2: Pišem, pa nisem pero; brijem, pa nisem britev; pometam in nisem metla.

ROGATI MOŽ: Veter.

KALEDAR 4: Kdo je bil prvi tesar?

ROGATI MOŽ: Noe.

MRTEV DED: Kaj vidijo vsi slepi in slišijo vsi gluhi?

ROGATI MOŽ: Nič.

ZELENI JURIJ: Njiva je, pa ni njiva; vrt je, pa ni vrt, hiša je, pa ni hiša.

ROGATI MOŽ: Britof.

TETABABI: Katere dežele se vsak boji?

ROGATI MOŽ: Krtove dežele.

KALEDAR 1: Kosmata ji pravijo, četudi nima nobene dlake?

DIVJA ŽENA neha plesat

DIVJA ŽENA: Laž. To je laž.

Gruča ljudi odhaja

ROGATI MOŽ: Človek mora priti pripravljen po ženo. Jaz sem tisti, ki je ukrotil žival v lastnem srcu, bom pa ukrotil še njo. Odločil sem se, da bom z njo dober, da jo osvojim, tako kot so to počeli junaki iz mitov in pravljic. In postala je moja.

DIVJA ŽENA: To ni res.

Oče. Oče!

Oče, no pa kaj se greste?!

Mama?

Mama??

BLEDA MAMA: In oče nič. In mama nič.

LENKA neha plesat

ZLATI OČE: In mama nič.

ZELENI JURIJ: I čulo se kroz krv

“Zavladala mora na ljudima”

*Vidimo DIVJO ŽENO, ki bruha. Vidimo BLEDO MAMO, ki bruha. Vidimo LENKO, ki bruha.
DUŠA MLADA gleda.*

BLEDA MAMA

To še vedno ni njen vek,
čeprav je jutro prelepljeno z njenim oprsjem
čeprav zvečer vsi pojejo rožnate hvalnice
njeni koži in nogam

DIVJA ŽENA

Niti sester nisem več videla
odpeljal me je v svojo dolino
kot kakšno živino me zaprl
v upanju da njegovi hiši
prinesem novo pomlad
Doletela me je ista usoda
kot toliko njih pred mano in za mano
postala sem samo še ena Žena
in v meni se je namesto Vesne rodil bes
Ne bom se predala smrti
Ne bom ga odrešila svoje prisotnosti
uničila bom njegovo papirnato kri
naredila bom vse, da požgem njegov svet
da za njegovim rodом ostane

le pepel in pozebla gruda

PIJANA TETA: Moja zadnja pesem bo namenjena Moškemu,
moja prva pesem je bila namenjena Ženski.

MRTEV DED: Mama, zakaj si se odločila imeti otroke?

Vsi odidejo razen ZELENEGA JURIIJA, ŽAŽIIJA, DUŠE MLADE in PIJANE TETE

IV. PRIZOR

ZELENI JURIJ

Sanjao sam prošlost u rukama dece
izgubila se je u malim grudima
zaboravila se je zbog prordalnih oči
koje su vidjele samo boje okeana
i ako su tražile krv

*Vidimo DUŠO MLADO, ki se morda igra, ali pa skuša plesati tako kot prej DIVJA ŽENA.
Morda zgolj gleda vse kar jo obdaja z očmi otroka.*

ŽAŽI: Kdo je on?

PIJANA TETA: O pa res. Kdo pa si ti?

DUŠA MLADA: Jaz sem nekje vmes.

ŽAŽI: Kaj to pomeni?

DUŠA MLADA: Jaz še nisem.

ŽAŽI: Pa boš?

DUŠA MLADA: Ne vem še.

PIJANA TETA: Kaj pa si?

DUŠA MLADA: Težko zdaj kar tako reči kaj sem, če pravim da nisem. Ne vem. Od tukaj je vse malo drugače. Mislim, da bi lažje dojel, če bi izgledalo da letim. Lahko to naredimo? Da se mi nalepi krilca in se me pripne na kakšno vrv, da izgleda kot da letam po zraku?

ŽAŽI: Še vedno ne razumem kaj si.

DUŠA MLADA: Dobro, dobro. Lahko si me predstavljaš kot eno tako večno gosenico. Ko bo prišel moj čas se moram odločiti, ali se bom tukaj spremenila v metulja. Razumeš? V vsakem primeru zaenkrat sem samo gledalec.

ŽAŽI: In kaj gledaš?

DUŠA MLADA: Danes gledam ljubezen.

I.DEJANJE

I. PRIZOR

Vidimo kmečko hišo z odprtim oknom na katerem sloni DIVJA ŽENA, vidimo pot pred hišo po kateri se primaje ROGATI MOŽ. Vidimo mraz, ki prevzema prostor.

ROGATI MOŽ : Živel je mož, imel je psa
lepo ga je redil.

Nekoč mu ukradel kos mesa
zato ga je ubil.

Na vrt ga je pokopal
na tablico napisal:

Živel je mož, imel je psa...

Žena! Kaj delaš pri odprtem oknu. pri moji križani amen duši, da ga takoj zapreš! Spet delaš zimo.

DIVJA ŽENA: Gledam nebo.

ROGATI MOŽ : Prekleto tvoje nebo, ti bi rada, da mi zmrzne duša.

DIVJA ŽENA: Hočem videti sonce, ko se pokaže za hribom.

ROGATI MOŽ: Kakšno sonce, petelin še spi, boš ti pljučnico videla prej kot sonce.

DIVJA ŽENA: Tiho bodi, če nič ne razumeš.

ROGATI MOŽ: Ne zmerjaj me. Vem, da me kaznuješ s tem mrazom v bajti.

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

DIVJA ŽENA: Prav nič ne delam za tvojo pijano rit, ki se primaje domov, ko se zapre gostilna. Jaz razmišljam o boljših časih.

ROGATI MOŽ: Ne bi pil, če bi se me ti usmilila, če bi mi pogrela posteljo, naredila bajto v dom.

DIVJA ŽENA: Ti, ki kupuješ prihodnost boš govoril o usmiljenju, ti ki ščiješ po lastni bajti boš zahteval dom. Pojdi se raje umit, do sem smrdiš.

ROGATI MOŽ: Rišem ti sonce.

DIVJA ŽENA: Sama ljubezen te je. Pravi božji dar.

ROGATI MOŽ: Hočem, da zapreš to okno in se spraviš nazaj v posteljo, da bo toplo.

DIVJA ŽENA: Še malo se deri pa jo bom zažgala skupaj s tabo.

ROGATI MOŽ: Zaradi tebe in tvojih besed me je bog zapustil- zažgi kar hočeš, kaj hujšega mi tako ali tako ne moreš več narediti. Kje so moji otroci?

DIVJA ŽENA: V peklu te čakajo.

ROGATI MOŽ: Kje so moji otroci!?

DIVJA ŽENA: Obesi se pa jih takoj vidiš.

ROGATI MOŽ: Bom vrv raje za kaj drugega porabil.

DIVJA ŽENA: Drži se stran, da te ne vidim.

ROGATI MOŽ: Zapri že enkrat okno.

DIVJA ŽENA: Nikoli. Drži se stran. Me slišiš?

ROGATI MOŽ: Zmajevka!

DIVJA ŽENA: Bik!

ROGATI MOŽ: Ne moreš biti taka do mene!

DIVJA ŽENA: Če nočeš biti cel krvav, se raje ne trudi sem lesti.

ROGATI MOŽ: Izzivaš me Žena, zaobljubil sem se, da ne bom grobjan. Ampak pri moji duši, da izzivaš usodo. Izzivaš usodo, ženska.

DIVJA ŽENA: Nič drugega ne počnem, kot to da odpiram okno. Nisem jaz kriva, če se bojiš zime.

ROGATI MOŽ: Proklet vrag babji, da sem te spustil v svojo bajto. Ne boš me premagala. Ne boš me zlomila, pa če se oblečeš v sneg. Ljubim te. Zato bom nocoj spal spodaj pri peči. Slišiš kaj ti govorim? Lahko bi si vzel kar je mojega pa sem milosten.

DIVJA ŽENA: Danes si pijan pa govoriš o milosti, kot da redno ne zahtevaš plačila za to, da si me kupil. Pfuj pa tvoje plačilo.

ROGATI MOŽ: Zapri že enkrat okno.

DIVJA ŽENA: Nikoli.

Mraz prevzame prostor

II. PRIZOR

Vidimo ZLATEGA OČETA, ki skoraj gotovo stoji pred ogledalom. Deloma se pogovarja z lastnim odsevom, deloma svoj odsev vidi v nas.

ZLATI OČE: Kamorkoli grem in kjerkoli sem, izkušam ljubezen in sem ljubljen. Ljubim in sprejemam se točno tak, kakršen sem. Sem dober in odgovoren oče. Preteklost nima moči nad menoj. Odprt in dovzeten sem za nove vire prihodka. Ljubezen in svetloba napolnjujeta moje bitje. Ne. Ne čutim zares. Spet se obsojam. Kaj hočeš od mene? Da se ti jokam? Je težko bit samohranilec? Se naj začnem smilit samemu sebi, ker sem tudi jaz odraščal brez mame, ker sem izgubil očeta pri 17ih? Bo potem kaj lažje? Nič ne bo lažje, ker ni kaj za jokati. Življenje ni pravljica. Ne morem se smilit samemu sebi. Ti nisi tak. Slabo mi rata, ko razmišljam o tem. To nisi ti. To ne boš ti. Lačen sem. Lačen življenja. Več bi rad doživel, več bi rad izkusil, več sanjal. Moram biti vzor. Da pokažem, kako se je treba boriti zase. Da jima dam vedeti, da sta lahko v življenju nekaj več. Lahko sta uspešna, če si bosta upala hrepenet, želet še in še. Spet se obsojam. Bila sva že na tem, da narediva splav. Za Žažija. Težko priznam, ampak izvedela sva, da je noseča, šele ko so stvari začele pokat. In mislim, da naju nihče ne bi obsojal, če bi ga naredila. Ampak, ko je bila tik pred tem, sem pomislil, da bomo mi to premagal. Da nam bo uspel. Splav je samo drugačna beseda za poraz. Ja, nisem se vdal, nisem neodgovoren, in zdaj mi ni žal, čeprav nama ni uspelo in je vse skupaj včasih še bolj nemogoče. Ampak vsak dan je treba vstat, si pogledat v oči in si ponoviti kaj hočeš od življenja- to ju probam naučit. Gledat v prihodnost. V nove zmage, naprej, naprej, naprej, tako kot športniki. Še vedno sem mlad, še vedno lahko poskrbim da... če se ne vdam.... Nisem jaz kriv, da ne morem samo živeti sanj. In nič ne delam narobe, če naredim vse kar lahko, da ne umrejo.

Vidimo ŽAŽIJA in LENKO

Žaži, Lenka. vem, da mogoče ni najboljši čas ali pa v resnici je in je to usoda. Rad bi vama nekoga predstavil. Spoznal sem jo v službi in zelo mi je pomembno, da sta do nje prijazna.

ZLATI OČE odide

III. PRIZOR

ZELENI JURIJ: Čisto na začetku, nekoč, je bila skrivnost. Tišina? Sreča? Upanje?

Težko je reči, ampak... kmalu za tem...

Vidimo BLEDO MAMO, ki stoji v odnosu do ŽAŽIJA in LENKE

Dve različni telesi se srečata.

Ti dve sili, z namenom ali pa zgolj po slučaju, slej kot prej trčita in s tem zarežeta v stvarnost samo.

Rana, ki se med njima ustvari, je lahko ogromna, velika kot celo vesolje, da se skozi njo izliva vso stvarstvo, lahko je kot kakšen portal v gledališki dvorani, da se skozi njega v občinstvo steka zgodba, ali pa je čisto majhna, samo takšna, da iz nje prijoka otrok. Ampak skozi vsako rano, še tako očitno ali skrito priteče nekaj resnice. To je igra brez čarovnije. Tam kjer je bil čudež ni nič, razen mogoče prihod ali odhod, ali vrnitev...

Vidimo LENKO, ki odide

Ne, gremo reči, zavoljo te drame, da je tu v resnici še nekaj manj.

Namesto BLEDE MAME vidimo VOLKULJO

Nekaj, kar si mislim, da se pojavi v vsaki zgodbi brez čarovnije. Tukaj pred vami je volkulja. Majhno bitje, nekoč zver, zdaj bolj premražen kužek, prevzeta od premnogih občutkov, ki jih v njej kriči kri, popolnoma izgubljena v obstoju. Mogoče zacvili. Renči? Ali nekaj temu podobnega. In v daljavi, v gozdu, ki se ga od tu lahko le sluti, se zasliši tuljenje.

VOLKULJA izgine

IV. PRIZOR

Slišimo piskanje in ostale zvoke zdravniških naprav. Vidimo NOSEČE ŽENSKE na vozičkih in MEDICINSKE SESTRE in BRATE, ki hitijo na svoje konce. Vsake toliko vidimo tudi kakšnega ZDRAVNIKA, ki se mu mudi v katero od porodniških sob. Ponekod so tudi zmedeni MOŽJE, ki so ujeti nekje med sobami, osebjem in nosečimi ženskami. Vidimo DUŠO MLADO, ki morda privezana na vrv leti nad ŽAŽIJE. Morda ima na sebi mala angelska krila ali kaj podobno otročjega. ŽAŽI kašlja.

DUŠA MLADA: Ne kaže najboljše.

ŽAŽI: Spet?

DUŠA MLADA: Prezgodaj je, da bi lahko rekli. Misliš, da je moja krivda?

ŽAŽI: Zakaj?

DUŠA MLADA: Ker se je treba odločiti. Jaz pa tukaj klepetam s tabo in še vedno ne vem kaj hočem..

ŽAŽI: V tretje gre rado.

DUŠA MLADA: Uuu, kakšen komedijant.

ŽAŽI: Nisem vedel, da si lahko premisliš?

DUŠA MLADA: Zakaj pa je to kaj takega?

ŽAŽI: In kaj se potem zgodi?

DUŠA MLADA: Oh, to pa ne vem. Samo vem, da se ne rabim roditi, če se nočem.

ŽAŽI: Ti ni všeč naša družina? Oče, Tanja, jaz?

DUŠA MLADA: Všeč, ne všeč, ne moreš tako. Težko opišem kaj vse se dogaja v meni, ko gledam.

ŽAŽI: In ti se lahko kar odločiš kaj se bo zgodilo?

DUŠA MLADA: Zakaj pa te to tako preseneča? Saj se tudi ti ves čas nekaj odločaš, že samo zjutraj si se odločil, da vstaneš iz postelje in zdaj si tukaj. Tako je kot, če gledaš film ali pa predstavo. Dlje ko si tukaj, bolj začneš stvarjem pripadat, začneš v njih polagat upanja, želje in sanje... Ampak lejga, to pa ne pomeni da ni izbire. Če je film slab, ga ne rabiš pogledat do konca. Vedno je izbira. Lahko se tudi mama odloči namesto mene.

ŽAŽI: Tanja? Ona si želi otroka že odkar sta skupaj.

DUŠA MLADA: Pomembno je zgolj, da je možno. Ne sliši se zabavno postati del zgodbe, ki me noče.

Vidimo ZLATEGA OČETA

ZLATI OČE: Žaži, kje je sok za Tanjo? Prosim pohiti.

ŽAŽI: Je ta taprav?

ZLATI OČE: Točno ta. Hvala ti.

ŽAŽI zakašlja.

Moral bi na pregled. Če smo že tukaj je škoda, da ne izkoristiš. Naj ti vsaj vzamejo kri.

ŽAŽI: Vse je v redu. Samo utrujen sem. Slabo spim. Služba pa to.

ZLATI OČE: Presposoben si za natakarja. Ne vem zakaj ne greš na faks. Veš, da ti ni treba več skrbeti glede denarja.

ZLATEMU OČETU zazvoni telefon

Ja lubi, ja zadaj sem šel po Žažija. Kaj praviš? Pravi, da brca.

DUŠA MLADA: Jaz nič ne delam.

ZLATI OČE: Bojevit je. To ima po meni. Prideva takoj. Se ti je Lenka kaj javila?

ŽAŽI: Ne še.

ZLATI OČE: Res si želim, da bi prišla pred rokom. Da je tukaj vsaj, ko se rodi Maži. To bi mi ogromno pomenilo. Obema.

ŽAŽI: Saj veš kako je.

ZLATI OČE: Vem, vem, sploh je ne dobim na telefon. Trmasta je. Če se ne bi tebi javljala bi že zagnal paniko. Razumem, da cele dneve študira- ampak na koncu so taki trenutki bolj pomembni. Žal ji bo.

Spet zazvoni telefon

Ja, lubi. Baje še vedno brca, moram pogledat.

DUŠA MLADA: Nič ne brcam.

ZLATI OČE: Žaži, prosim pojdi po medicinsko sestro. Samo da preveri, če je vse v redu.

ZLATI OČE odide

V. PRIZOR

Vidimo ljudi, ki se ustavijo in svoj pogled usmerijo v ŽAŽIJA. Gruča ljudi molči. Gruča ljudi gleda. Čas se za trenutek ustavi.

ŽAŽI

Nekatere stvari ni pametno povedati staršem
To naj bi bila moja zgodba
ampak jaz ne spadam sem
v sebi ne čutim nobenega namena
obseden sem s tem kar je bilo
in zelo malo me zanima to kar prihaja
Zdaj ni moj svet
iz ekranov me gleda ogenj
moje roke so mraz
moje telo je strup
mogoče obstajam v kakšni drugi obliki
in če dovolj dolgo kričim,
se mi bodo lasje postavili pokonci
in kot super saiyam bom ugotovil
da sem otrok prerokbe,
da v resnici pripadam rasi bojevnikov
da lahko letim, se borim
in vklesam svoje kričanje
v doline in gore in ekrane tega sveta
včasih sem verjel, da je nekje Več
da me obdajajo skrivnosti...
star sem pet let in pol
stojim v hiši svojih prednikov
v kuhinji visijo stare pustne maske
nikogar ni okoli

*Gruča ljudi začne peti, medtem ko ŽAŽI vzame masko in si jo počasi nadene. Vidimo
ZELENEGA JURIJA, ki pride in gleda ŽAŽIJA.*

Kad osvoje bele noči

Otvorite širom oči

Zatvorite dobro usta

Želja polako pušta

Mesto na kom sad stojiš

Želja je pusta tvrda

Okolo drhti nebo

I raste ponoč crna

Moramo biti vetar

Moramo biti reka

Moramo biti šuma

Moramo sići s uma

Vidimo gručo, ki se med petjem slači in uleže na tla. ZELENJ JURIJ odide. ŽAŽI si odstrani masko z obraza. Gruča neha peti. Vidimo tišino.

ŽAŽI: Ampak v meni ni krika. So stvari, ki jih je težko razložiti drugim, še posebej staršem. Ko sem imel sedem let sem rekel, da bom umrl mlad. Da ne bom dočakal Saturna. Saturn potrebuje med 27 in 30 let, da naredi svoj krog. Torej ne bom dočakal 30 let. In to se mi zdi nekaj lepega. In to sem povedal očiju. Tetababi, očijeva teta, pri njej sva bila veliko z Lenko, kadar je moral oči delat, ona je rekla, da imam bujno domišljijo, da pozna to. Da vsak do neke mere čuti, vidi in sliši stvari, ki jih težko razloži. Že nekaj časa se pogovarjam z dušo, ki se še ni rodila. Zdaj očiju ne razlagam več o tem.

BABA MORANA: Ti tam, ki v temi govoriš čudne reči, zakaj skrivaš jok?

ŽAŽI: Nič ne skrivam. Zakaj bi jokal? Samo spominjam se in iščem smisel.

BABA MORANA: Otroci nimate kaj početi sami. Glava vam je polna neumnosti.

ŽAŽI: Nisem otrok.

BABA MORANA: V očeh ti piše drugače. Ne moreš se skrivati pred mano.

ŽAŽI: Kaj hočeš?

BABA MORANA

Slušaj otrok.

Kar gojiš znotraj se rojeva zunaj

kar biva zunaj odmeva v notranjosti.

ŽAŽI: Kaj to pomeni?

BABA MORANA

Zgradil si jez,

namesto da bi zdržal praznino

pozabljaš na letne čase

pozabljaš na svojo kri

ki kroži skozi čas

ŽAŽI: Kdo si ti?

BABA MORANA

Jaz sem kri tvoje krvi

tvoja stara kri

nehaj skrivati solze

nehaj se igrati boga

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

nehaj me častiti
da se lahko svet spet vrti
Slušaj pesem

ŽAŽI: Nič te ne razumem in nič te ne častim.

BABA MORANA:

Tudi strah je oblika čaščenja, otrok.
ne misli, da si zgolj nemočna žival
človek si in tvoja čast je
da si ponižen
da jočeš in čutiš srečo
da iščeš in najdeš
ljubezen
da se spomniš preteklosti
in jo pustiš umreti
čas je, da me prenehaš častit
čas je, da me utopiš.

ŽAŽI: Pusti me na miru. Nosim dovolj časa, ki ni moj, čutim hlad, ki mi diha za vrat, pusti me
da razpadem v miru...

BABA MORANA začne razbijat krožnike.

ŽAŽI: Kaj počneš! Ustavi se! Nehaj! Nehaj!

BABA MORANA: Kaj razpadaš otrok prestrašen
krožnik razpade,
lonci pokajo in črepinje se tresejo,
časi pridejo in grejo
ti pa še kar cel stojiš z nogami na tleh,
tudi če se izgubiš ali pa ti kdo kakšno primaže.
Daj izvleči glavo iz riti in nehaj pesnit traparije.

ŽAŽI: Ti si ženska iz Marsa in ti nisi zares tukaj.

BABA MORANA: Ne govori neumnosti, da ti oči ne potemnijo.

ŽAŽI: Naj potemnijo. Jaz sem cel iz svinca in gledam temo, ki jo ustvarja zima.

BABA MORANA: Prav imaš, nisi otrok. Ti si en navaden trapast zajček, ki prav nič ne vidi in
prav nič ne posluša.
Jaz sem kri tvoje krvi
poznam led in sneg
ki misliš da sta tvoje meso
Jaz sem tista,
ki nosi Smrt, ki jo častiš

Rojstvo, ki ga pozabljaš
Bolečino, ki te straši
prihajam kot nevihte
kot toče in dvignjena morja
kot krik, da zlata jabolka
pripadajo jesenskim krošnjam
grom in strele pa zimskim oblakom
nehaj gojiti ognjen pogled za nebo
zublje in iskre drobovja za zemljo
pusti ledu, da postane reka
da me utopi in odnese moj bes
ni ga bojevnika, ki se more boriti z mano
ne moreš ustvariti ognja
ki me lahko uniči
samo stopljeni sneg
lahko vrne Pomlad
Pred stotimi leti
sem nastala v tvoji krvi
dovolj mesa je posivelo
dovolj sanj zledenelo
dovolj trupel se nabralo
čas je že, da se neha
vladavina moje Zime
drugače bo cel svet
kot bi ti rekel
razpadel na svinec
Zdaj te opominjam na to
Upam, da ni zaman
Začni nabirati solze
da me lahko utopiš
da ne ostaneš zajček

VI. PRIZOR

Slišimo dihanje. ŽAŽI ostane sam. Gleda po prostoru in ljudeh, ki ležijo po tleh. Vidimo LENKO.

LENKA: Ne razumem. Zakaj ti je tako všeč tukaj?

ŽAŽI: Ne vem. Prijetno je. Včasih pridem poslušat. Zdi se mi, kot da me nekaj kliče.

LENKA: Tukaj res ni kaj za slišat. Še vetra ni.

ŽAŽI: Zadnjič sem risal novo jutro.

LENKA: In? Sem bila tam?

ŽAŽI: Ne, nobenega ni bilo. Samo neki tuji otroci, dim pa neko truplo. Ampak je bilo lepo.

LENKA: Take stvari so samo tebi lepe. Greva, ne smeva se igrat tukaj za hišo.

ŽAŽI: Zanima me čigavi so te grobovi okoli. Dedu in tetababi nista imela drugih bratov in sester.

Vidimo MRTVEGA DEDKA, ki pride, a za ŽAŽIJA in LENKO ne obstaja.

LENKA: Neki ljudje pač. Mogoče še starejši sorodniki.

ŽAŽI: Ampak oni imajo grob pri cerkvi. Tako kot babi. Že za dedka ne razumem, zakaj ni tam z njo.

MRTEV DED: Dedek je tukaj, ker ne sme biti pokopan za cerkvijo. Ata ne bi nikoli dovolil.

LENKA: Prababica je tudi tukaj. Mogoče so njeni sorodniki.

ŽAŽI: Veliko jih je. In tako majhni so.

LENKA: Mogoče pa so bili včasih ljudje tako majhni.

MRTEV DED: Ne bi smela biti tukaj. Ni mu všeč, če je kdo tukaj.

ŽAŽI: Tisti izgleda drugače. Kot da bi bil za kakšno žival.

LENKA: Mogoče pa so tukaj pokopane živali. Krave in konji in biki in kokoši in psi.

ŽAŽI: In prababi?

LENKA: In prababi... neprijetno mi je tukaj. Si predstavljaš, da si do konca časa zakopan pod takim koščkom zemlje?

MRTEV DED: Ne vesta kaj govorita otroka.

ŽAŽI: Misliš, da bova tudi midva pokopana tukaj za atejevo hišo?

LENKA: Jaz bom pokopana nekje v tujini. V kakšnem velikem mestu, kjer me noben ne bo poznal. Nekje kjer bo mir. In tam sploh ne bodo vedeli kaj z mano in me bodo stresli po kakšni cesti ali pa kar med avte, ali pa po kakšnem parku.

ŽAŽI: Jaz bi bil raje tukaj kot za cerkvijo.

LENKA: Ja, ne maram cerkev. Vse tako smrdijo, pa nobenega nič ne razumem.

ŽAŽI: Meni je všeč, da se vidi gozd. Misliš, da je tam drugačno življenje? Da se ponoči sprehaja kakšen škrat ali pa vilinska kraljica?

LENKA: Prej kakšen medved ali pa lisica, in potem zavoha kri majhnega fantka in se prikrade do hiše in hop, pa nimaš roke.

ŽAŽI: Nehaj no.

LENKA: Samo hecam te bratec.

ŽAŽI: Resno mislim. Rad bi vedel, če kje obstaja kaj drugega. Kakšen drug svet.

LENKA: A ti povem eno skrivnost? Ko sem bila še čisto majhna in si se ti še plazil po tleh in smo kakšen mesec živeli pri tetibabi, nama je ona ves čas brala pravljice- ti se tega še ne spomniš.

ŽAŽI: Meni se zdi, da se spomnim, ja.

LENKA: Ne moreš se spomnit, ker si bil premajhen. In ne bom povedala, če me boš preklinjal.

Vidimo PIJANO TETO

ŽAŽI: Oprosti.

LENKA: No, najraje sem imela volka in štiri prašičke...

ŽAŽI: A niso trije prašički?

LENKA: No, pa nič. Pa ne bom povedala.

ŽAŽI: Oprosti. Oprosti. Ne bom več obljubim.

LENKA: No, v njeni zgodbi so volk in štirje prašički in enkrat, ko sem jo vprašala, če res obstajajo živali, ki govorijo in volkovi, ki lahko odpihnejo hiše, mi je čisto resno rekla, da obstajajo.

Morda slišimo lajanje psa

PIJANA TETA: Mi smo tisti, ki varujemo otroke pred nočjo in njenimi strahovi. Rekla sem, da jih ponoči lahko vidimo kako gledajo skozi okno in slišimo kako kdaj celo razbijajo po šipi, ampak da nam nič ne morejo, ker so naše hiše iz betona in opek in so zato prav smešni, ko se napihujejo in so že čisto rdeči, otroci pa ste na varnem.

MRTEV DED: Mislim, da se je ata vrnil. Slišim njegovega psa.

LENKA: Tisto noč nisem mogla zaspat in sem ves čas gledala v okno in čisto zares, sem videla neko senco, ki se premika. Imela je ušesa in videla sem črne dlake. Bil je čisto ta prav volk. In poklical me je po imenu. Ampak ni mogel notri. Čisto zares sem ga videla.

ŽAŽI: Ampak tetababi živi v drugem nadstropju. Kako je lahko splezal tja gor?

LENKA: Prav pa ne verjemi, če nočeš.

MRTEV DED: Morala bi zbežat.

ROGATI MOŽ: Živel je mož, imel je psa
lepo ga je redil.
Nekoč mu ukradel kos mesa

Vidimo ležeče ljudi, ki se razbežijo

VII. PRIZOR

MRTEV DED: V čem se človek v resnici razlikuje od živali? Tole sta moja vnuka in če bi ju kdaj spoznal, bi tudi njima postavil takšno vprašanje, tako kot sem ga vsako leto svojim novim učencem. Mogoče je za nekatere bolj smotrno vprašanje v čem se človek razlikuje od *ostalih* živali? Tako je izgledalo moje gledališče. Vedno so se hitro vzdignile roke. Jezik. Kultura. Družba. Morala. Samozavedanje. Humor. Uporaba orodij... Na mojih ustih pa se je vihal nasmešek. Čisto vse od naštetega, v taki ali drugačni obliki obstaja tudi pri določenih živalih, kiti se lahko pogovarjajo več stotine kilometrov daleč, vrane uporabljajo orodja za lov, mravlje imajo zelo kompleksne družbene hierarhije, opice se prepoznajo v ogledalu in imajo celo smisel za humor ter se pogosto šalijo. Kaj je potem tisto, kar nas dokončno ločuje od njih? Na tem mestu sem vedno pustil daljši premor in užival. Mogoče bo tokrat nekdo izrekel revolucionarno besedo. Namreč točno to, kar se je dogajalo tisti trenutek je bil pravilen odgovor. Reševanje problemov. Inteligenca. Naša zmožnost iskanja in odkrivanja nepričakovanih, novih povezav in rešitev je tisto kar iz ptičjega petja lahko ustvari simfonije, iz palic in kamenja hiše in palače, iz zvokov zgodbe in iz jezika knjige, iz surovin, ki se skrivajo v zemlji pa rakete in letala. Naš razum, to je lastnost, ki v vseh pogledih prekaša celotno živalsko kraljestvo, naša maska, ki prekrije to kar je v nas manj razvitega in nas dela ljudi, ki lahko zapustimo divjino, ustvarjamo boljšo družbo in odkrivamo tisto kar je dobro in pravično. Dober človek je P pameten. I inteligenčen. O omikan, N načitan, I izobražen, R razgledan. To ga dela pionirja, prvega med vsemi bitji. Vse ostalo nas dela zgolj dobre živali.

VIII. PRIZOR

Vidimo kopalnico. Umivalnik. Morda ogledalo. Vidimo ŽAŽIJA in LENKO, ki se pripravljata za spanje. Od strani ju gleda PIJANA TETA in nekje v njeni bližini je MRTEV DED, ki ga lahko vidi in sliši samo ona.

PIJANA TETA: Sem slišala, da je bil ata jezen.

ŽAŽI: Sami so se razbili.

LENKA: Žaži je hotel, da pobegneva.

PIJANA TETA: In kam bi se skrila?

ŽAŽI: Lahko bi šla v gozd.

PIJANA TETA: A daj no! In kaj bi tam počela?

ŽAŽI: Zjutraj je prišel oči. Samo čez noč bi morala zdržat.

LENKA: Nehaj. Premrzlo je bilo.

PIJANA TETA: Vse je v redu. Samo, da vesta, da nista nič kriva. Ata je... iz nekega drugega časa.. Dajmo zobke umit, potem pa gremo spat, prav?

LENKA: Ja, tetababi.

ŽAŽI: Že greva.

PIJANA TETA: Misliš, da se kdaj kaj zares spremeni?

MRTEV DED: Dlaka se menja, nrava pa...

PIJANA TETA: Se je drl?

MRTEV DED: Ko ju je zagledal za hišo, je takoj začel streljat kletvice.

PIJANA TETA: Pri moji križani amen duši. Prokleti otroci. Tristo hudičev.

MRTEV DED: Ja, točno tako. Skrila ste se v sobo in za hip je bil mir. Potem pa je stopil v kuhinjo in zagledal črepinje.

PIJANA TETA: Kaj pa se je zgodilo?

ŽAŽI: Krožniki so se razbili.

LENKA: Rekel je, da so od prababice, da jih je kupil za poroko. Da so bili zelo dragi.

MRTEV DED: Vedno jih je razkazoval, ko so prišli gostje.

PIJANA TETA: Ah, tisti krožniki so bili pa res grozni. Nič skrbet. Prababi bi bila vesela, če bi slišala, da so se razbili.

MRTEV DED: Lenka je stopila v kuhinjo in stala pred njim, on pa se je drl nanjo, naj pokliče še brata.

LENKA: Jaz sem jih razbila. Nič ni on kriv.

MRTEV DED: Ampak ata je vztrajal, da hoče oba spodaj.

PIJANA TETA: Kje pa si bil ti?

ŽAŽI: Nisem mogel iz sobe. Nisem jih jaz razbil, sami so... Sedel sem na tleh za vrati in samo utripalo mi je v grlu, noge pa sem imel čisto prazne.

PIJANA TETA: Duša moja zlata. Poznam to.

MRTEV DED: Ata je prihrumel v sobo in za sabo je vlekel Lenko kot lutko. Zahteval je, da mu pove kje je njen brat in kaj se je zgodilo. Lenka pa je vztrajno gledala v ateja.

LENKA: Igrala sva se skrivalnice in ko sem plezala na pult, sem jih ponesreči prevrnila.

PIJANA TETA: Vse je v redu. Vse je v redu. Kar umijta zobke do konca.

MRTEV DED: Še enkrat jo je vprašal kje je brat in Lenka ga je samo molče gledala. Takrat je zaslišal smrkanje. Obrnil se je in zagledal Žažija kako čepi za vrati.

Vidimo ROGATEGA MOŽA

ROGATI MOŽ: Kaj se pa ti skrivaš, če te kličem, a? Kaj se to pravi?

MRTEV DED: Zgrabil ga je za roko in ga povlekel na sredino sobe.

LENKA: Nič nisva naredila narobe. Ponesreči je bilo.

PIJANA TETA: Ja, točno tako. Dobro zdrgnita zadaj.

MRTEV DED: Nastala je tišina. Lenkino lice je menjalo barve, ampak ni začela jokati. Gledala je ateja naravnost v oči, kot da mu bo vsak trenutek skočila za vrat.

PIJANA TETA: To pa me spominja na nekoga.

MRTEV DED: Nehaj. Nikoli nisem bil tako hraber. Ne pri teh letih.

ROGATI MOŽ: Kaj si rekla?

MRTEV DED: Nič nista naredila narobe. To mu je rekla naravnost v obraz. Ata kar ni mogel verjeti. Za trenutek so se mu oči napolnile in če ga ne bi poznal tako dobro, bi si mislil, da bo ta tiran zdaj zdaj planil v jok.

ROGATI MOŽ: Zakaj misliš, da vaju je oče pustil pri meni? Sta se kdaj vprašala? Jaz se to ves čas sprašujem. Njega nisem nikoli pazil. Misliš, da te bom šparal, ker si punca? Mimi sem šparal, zdaj pa nič od nje. Ne otrok, ne moža, niti denarja.

TETABABI: Samo pije, kadi in piše pesmi. Celo življenje že to poslušam. Slepa veja družine.

ROGATI MOŽ: Slepa veja družine. Človek hoče biti prijazen, ampak nič ne zaleže.

MRTEV DED: Zakričal je na Žažija, naj gre dol pospraviti črepinje in jima zagrozil, da jih bosta oba fasala, če ne bosta ubogala. Rekel je Lenki, naj se obrne proti steni in vzel v roko vrv, ki jo je imel za sprehajanje psa.

PIJANA TETA: Še splahnita.

LENKA: Gledala sem proti steni na kateri je viselo staro ogledalo. Ni bilo ravno čisto in ni bilo čisto ravno, ampak lahko sem ga videla v odsevu. Staro telo se je zravnilo, obraz se je napel, in oči so postale skoraj otroške. Naenkrat se je spremenil v mlado bitje, samo nekaj let starejše od mene, izgledal je prestrašeno in izgubljeno. Ko je držal v zraku roko, kot kakšen kip svobode, sem se že skoraj obrnila in se mu opravičila. Potem pa so mu oči potemnele in postale odločne. Odprla so se usta in iz njih je pomolil dolg jezik. Izgledal je kot Michael Jordan predno zabije koš. Tako se je spačil v tistem popačenem ogledalu, da sem samo čakala kdaj se bo dvignil od tal in poletel nad mano.

MRTEV DED: Trikrat je počilo, potem pa je ata prišel iz sobe in šel ven na dvorišče utišati psa.

PIJANA TETA: Kar večkrat splahni Lenka. Da ne bo nič ostalo.

ŽAŽI: Zakaj ata postane tak?

PIJANA TETA: Nikoli nisem razumela kaj ga zgrabi. Zdi se mi, kot da je nekaj v njem že zelo dolgo zlomljenega. Ljudje smo čudni včasih.

MRTEV DED: Rad je govoril, da zna z otroki. Da je mir v bajti, kadar je on doma.

PIJANA TETA: Žal mi je, da sta ga videla takega.

MRTEV DED: Ta človek je tempirana bomba.

PIJANA TETA: Pridita sem. Glejta kaj imam za vaju. Povohajta. Usedita se. Kadar je bil ata tak, naju je mama, vajina prababica zvečer umila in namazala s posebno mažo iz smrekove smole, da sva dišala in da je nehalo bolet - točno tak vonj je bil.

MRTEV DED: Ne bi ga smeli pustiti blizu ljudi. Kaj šele otrok.

ROGATI MOŽ odhaja

ROGATI MOŽ: Ljudje sami prosijo, da se jim pokaže, kaj se sme in kaj ne. Tako se vzgoji spoštovanje.

PIJANA TETA: Takole, malo po licu. Daj namaži še sestrico. Bosta videla kako bosta danes lepo spala.

MRTEV DED: Lepo se razumeš z njima sestrica. Še posebej z Žažijem.

PIJANA TETA: Ti bi se gotovo z Lenko. Ista sta.

MRTEV DED: Ne, jaz sem bil bolj štrebarski.

PIJANA TETA: Miro. Kaj se zgodi? Na drugi strani, ko je enkrat konec?

MRTEV DED: Ne vem. Lahko se spominjam in lahko gledam. Slišiš pa me očitno samo ti. To je vse. Ne vem, če tebe čaka isto...

PIJANA TETA: Si ostal, da nas čuvaš? Ali pa samo ne moreš naprej brez mene?

MRTEV DED: Ti se kar šali. Od tukaj ste mi samo vi pomembni. In vi lahko drug drugega veliko bolje čuvate od mene. Naj se ti ne mudi, sestrica.

ŽAŽI: Ko je oči videl Lenkin hrbet, je znorel. Rekel je, da sploh ne bo več govoril z atejem.

LENKA: Lenka, Žaži, zdej pa tako, za par dni moram it, nočem da vaju skrbi, vem da tetababi ni najboljše, ampak res vaju nočem do ateja zapeljat.

ŽAŽI: Ne, ne, sej bova čisto pridna.

LENKA: Poslušita me. Tetababi mora zvečer vzeti vitamine, ima jih tam v kopalnici, pri ščetkah. Res je nujno, da ne pozabi, ker potem zna biti zelo slaba. Žaži, ti moraš tudi vzeti svoje vitamine. Jih imaš s sabo?

ŽAŽI: Tetababi pravi, da bo ona kuhala, ampak če ne bo zmogla imata pizze v zamrzovalniku pa jih samo pogrejeta v pečici. Saj to znaš Lenka, ane? Za zajtrk imata čokolino ali pa kaj za na kruh.

LENKA: Samo tri dni bom, takoj bo minilo, vsak dan pokličem, če me karkoli rabita pa znata številko. Vse bo v redu, vesta kam je treba gledat ane?

ŽAŽI: Naprej, naprej, naprej...

ŽAŽI, LENKA in PIJANA TETA odidejo

MRTEV DED: Dragi njun oče, moj sin.

IX. PRIZOR

*Spet lahko slišimo zvoke zdravniških aparatov, morda pride mimo tudi kakšna NOSEČNICA.
Morda po zraku leta DUŠA MLADA in gleda dogajanje pod sabo.*

ZLATI OČE: Žaži! Kje je kdo? A lahko že kdo pride, jebemu sunce. Ta otrok je tako zasanjan. Žaži!

ŽAŽI: Evo, sem že tu. Vse je v redu. Sem pripeljal Zalo.

Vidimo DEKLE ZALO, ki gre mimo ŽAŽIJA in ga morda poljubi na lice.

ZLATI OČE: Prosim preveri kako je s Tanjo, rekla je da nekaj brca, samo da ni spet kaj...

DEKLE ZALO: Nič skrbet. Najbrž je samo krč. Samo trenutek. Grem pogledat, če lahko pomagam.

ZLATI OČE: Ah, ja, hvala. Zala, zlata si, kar pojdi notri. Žaži... Žaži, prosim. Res, nič drugega ni pomembno. Pokliči Lenko. Naj pride domov. Moramo bit skupaj. Za Mažija.

ŽAŽI: Ampak oči, ne bo...

ZLATI OČE: Ne morem zdaj o tem. Tebe bo poslušala. Samo to te prosim. Nočem, da gre spet kaj narobe.

DUŠA MLADA: V tretje gre rado.

ZLATEMU OČETU zazvoni telefon

ZLATI OČE: Živjo lubi, evo me, že grem. Prosim Žaži.

ZLATI OČE odide

DUŠA MLADA: Ti gre na živce?

ŽAŽI: Včasih zna bit težak, ko se v nekaj zapiči. Ampak vem, da mu je to pomembno.

DUŠA MLADA: Je pri vseh družinah tako, da se ne govori o stvareh, ki so pomembne?

ŽAŽI: Kako to misliš?

DUŠA MLADA: On na primer. Ne ve zares kaj se dogaja z lastnim sinom, hči ga ignorira odkar se je preselila, žena mu je doživela že dva spontana splava, on pa samo drvi naprej, kot da bo vse v redu.

ŽAŽI: Ni slab. Ne zna drugače.

DUŠA MLADA: Vidim.

ŽAŽI: Boš ostal?

DUŠA MLADA: Boš spet začel risat?

ŽAŽI: Ne vem, če gre za isto stvar.

DUŠA MLADA: Boš poklical Lenko?

ŽAŽI: Kličem jo že kak teden. Samo na sporočila odgovarja.

DUŠA MLADA: Misliš, da jo boš lahko prepričal?

ŽAŽI: Težko.

DUŠA MLADA: Pa veš kje je?

ŽAŽI: Vem.

DUŠA MLADA: In kaj zdaj?

ŽAŽI: Nimam zares izbire. Na koncu bom jaz kriv, če gre kaj narobe.

X. PRIZOR *nekoč*

*Vidimo LENKO, ki prinaša večerjo.
Vidimo prostor, ki počasi postane jedilnica PIJANE TETE.*

LENKA: Žaži! Gremo jest!

ŽAŽI: Te zelo boli?

PIJANA TETA: Ah kje, že odkar živim je več ali manj isto.

MRTEV DED: Res že celo življenje jamra.

PIJANA TETA: Že ko sem bila čisto majhna, sem na istem mestu čutila enako bolečino kot jo zdaj. Pa je kdaj izginila, celo za več let, ampak se je vedno vrnila. Zdravniki pravijo, da je nemogoče, da kar pride in gre sama od sebe.

MRTEV DED: Od nekdanj je imela bujno domišljijo. Ko je bila majhna je baje govorila z bogom, ki se je skrival v kleti, rekel ji je da je njen oče.

PIJANA TETA: Nihče mi nikoli ne verjame, ampak kako naj dokažem, da nekaj slišim ali pa čutim.

mimo pride ZLATI OČE

ZLATI OČE: Žaži, res te prosim, ne pozabi na tablete.

PIJANA TETA: Lenka, natoči mi še en kozarec prosim.

ZLATI OČE: Najbolj pomembno je, da ima dobro srce. Mogoče glava kdaj ni na pravem mestu, ampak to ni tisto kar ostane. Noben v naši družini ni čisto normalen, ampak smo vsaj družina....

ZLATI OČE odide

ŽAŽI: Jaz te razumem.

PIJANA TETA: Oh duša zlata, vem da me. Povejta, se kaj pogovarjata z bogom?

LENKA: Ne, niso mi všeč cerkve.

PIJANA TETA: Haha, to pa res nima veze z ničemer. Ne rabiš cerkve, da se lahko pogovarjaš z bogom. Meni so sicer všeč, všeč mi je tišina in kamen in pisana okna. Najbolj pa mi je všeč tisti nagec na križu. Zgodba pravi, da je umrl za naše duše, da smo lahko mi čisti, in potem se je vrnil, ker je v resnici večen. Meni se to zdi kar prima zgodba.

ŽAŽI: Tako kot sonce.

PIJANA TETA: Kako to misliš?

ŽAŽI: Tudi sonce vsak dan umre zato, da lahko naše duše ponoči sanjajo in preživijo nov dan.

PIJANA TETA: Imaš rad sonce?

LENKA: Ne, on ne mara dneva.

ŽAŽI: Raje imam noč. In luno.

LENKA: Žaži je zaljubljen.

PIJANA TETA: Že poznaš kaj je ljubezen?

ŽAŽI: Ja, mislim da sem jo našla.

ZLATI OČE pride mimo

ZLATI OČE: Našel. Ti si fant. Močan, pogumen- fant. Tako kot oči. Zmede se včasih. Otroci...

PIJANA TETA: Bolj bi ti verjela, če bi rekel, da je ona našla tebe.

ŽAŽI: Ona je moja luna. Vsak dan je tam, na istem mestu, ob isti uri.

PIJANA TETA: A tako? To se sliši lepo.

LENKA: Jaz sem že. Grem lahko v sobo?

PIJANA TETA: Seveda. Kakor želiš. Napisala sem pesem do konca veš?

ŽAŽI: Je o meni?

PIJANA TETA: O tistem gospodu, ki vsak dan poseda na dvorišču je. Ampak napisala pa sem jo zate.

ŽAŽI: O katerem gospodu na dvorišču?

PIJANA TETA: Tistim s črnimi lasmi in širokimi rameni, zadnjič se je igral z nekim psom; ga še nisi videl? On je moja luna.

mimo pride ZLATI OČE, za njim hodi ROGATI MOŽ

ROGATI MOŽ: Kaj vse bi naredil za denar. Prvo si jih dal meni in si mislil, da boš prišel do mojega bogastva, zdaj pa jih daješ Mimi, da si pred smrtjo zagotoviš vsaj njeno dediščino. Kdaj pa boš razmišljal o njima? O tem kaj onadva rabita.

ZLATI OČE: Ne pogovarjam se s tabo.

ROGATI MOŽ: Res misliš, da je dobro, da sta z njo? Uči ju sanjati o svetovih, ki jih ni. Trdo delo in trda roka zamotijo hudiča, to že ves čas govorim. Ni druge.

ZLATI OČE in ROGATI MOŽ odideta

ŽAŽI: Si ti zaljubljena?

PIJANA TETA: Ah kje, v koga? V tujca? Ne, ko ga gledam čutim bližino, da sva si sorodna, da bi si imela marsikaj za povedat, nisem pa zaljubljena. Veš čisto tako med nama, ne vem če sem že kdaj bila zares zaljubljena.

ŽAŽI: Ampak bila si poročena.

PIJANA TETA: Ja poročena, poročena že, pa ločena tudi. Tudi s tem tujcem bi se lahko mogoče poročila in potem ločila, če bi imela dovolj časa. Vedno sem imela rada družbo moških. Pametno je imeti ob sebi dobrega moškega. Ampak to pa ne pomeni, da sem jih ljubila na tak način. Pravijo, da zares ljubiš šele ko sanjaš o družini, jaz pa tega z njimi nikoli nisem začutila. Mislim, da nisem na svetu za tako ljubezen. Vedno me je zanimalo tisto, kar je tam čez. Nekaj tega lahko doživim skozi telo- za take reči si še premajhen- malo bolj pa se lahko tega dotaknem z glasbo ali pa v cerkvi. Ampak nikoli nisem bila zares revolucionarka, da bi se znala zavzeti za to kar ljubim.

ŽAŽI: Ampak rada pišeš pesmi.

PIJANA TETA: In kadim in pijem. Nisem rekla, da sem se izdala. Ampak čas iz naših potreb oblikuje dejanja, ki jih lahko preživimo.

Slišimo Lenko kako bruha

PIJANA TETA: Lenka?!

PIJANA TETA in ŽAŽI odhitita do LENKE

XI. PRIZOR

ZLATI OČE: Najtežja stvar, ki sem se je lotil v življenju, mogoče ste nekateri že probali in veste kaj mislim, je meditacija. Ne zato, ker ne bi znal bit pri miru, ali pa zato ker je treba samo dihat, ali pa zaradi koncentracije- pa vse to je že kar zalogaj. Ne, najtežja stvar je to spuščanje. To da je treba stvari začutit, jih pogledat in potem spustit. Puff. Vrnit veselju ali kaj že pravijo. Zadnjič sem imel sanje, da je ene 10 let nazaj, da ga žuram celo jutro in se počutim kot vsak normalen dvajset-nekaj-letnik. Sredi večera ujamem oči nekega dekleta, ki mi je všeč, malo ga pleševa, dobra muzika je, dobro se počutim, mogoče ima ona kaj za popestrit večer, mogoče imam jaz, ne bom izdal, skratka med nama se zgodi skrivnost in v nekem trenutku, ko sva oba že kar zašvicana greva na vece. In tam se začne. Jaz vam tega ne znam opisat. Midva sva podivjana. Ampak resno mislim, podivjana. Ona spušča neke glasove, ki jih še nisem slišal, riga, rezgeta, vrsika, in jaz se tudi razigram in jo jaham in čutim kako mi, medtem ko... jo jaham, moj...on raste. Ne hecam se. Vedno daljši postaja, tako dolg je že skoraj kot noga in res se že ustrašim, da jo bom poškodoval. Čisto tako, kot tip, moram priznat, da je kar hudo kaj takega pomislit, mislim, res imam kar naenkrat batino za zidove rušit- tega nisem glih vaje- človek bi rabil dovoljenje, da kaj takega upravlja, to je orožje jebote- kar naenkrat sem James Bond in ne vem, kaj se zgodi, če tale bomba eksplodira- ampak ne, ona se nič ne ustraši, še bolj nenasitna je od mene in medtem ko meni še kar raste, njej začne poganjat dlaka na bokih, in ne samo na bokih, povsod, in meni tudi- moje roke postajajo sive od kratkih kocin, moje telo se spreminja. Zdi si mi, da mi bo prišlo, ampak mi je vseeno, njej je vseeno. In moje srce se naenkrat napolni s toliko sreče, da ne znam opisat. Oba se spremeniva v dva oslička, ki samo uživata in nič drugega ne obstaja za naju kot ti najini divji telesi. Nič več ne razmišljam. Nič ni bilo včeraj, in nič ni jutri. Kot da sem spet najstnik in je celo življenje pred mano. In ta občutek iz sanj me še danes drži pokonci. Dobesedno, če veste kaj mislim. To je bilo nekaj najlepšega. In zdaj med meditacijo, ko tam sediš in ti je vmes tudi malo dolgčas od tega dihanja, se človek tudi tega spomni. Breathe in, breathe out, let go of all feelings. To naj bi spustil? Ta občutek naj bi dal ven iz sebe? Jebemu sonce, saj probam, samo po pravici povedano- nočem. Ne dam. Ampak vseeno ne bom zdaj izgubil, moram meditirat teh pet minut, zdržat do konca. Umirjam svoj dih...ena, dva... Moj vdih je moj stik z življenjem...tri, štiri... Ko izdihnem, čutim svoj utrip... pet, šest...Ko vdihnem čutim, kako kisik napolni moja pljuča... ko pridem do deset, bom popolnoma pomirjen sam s sabo...7,8...Eno sem z vsem, kar me obdaja... misli ven...

XII. PRIZOR

LENKA: Pridi, greva gledat vojno.

ŽAŽI: Zakaj? Nočem.

LENKA: Pridi no.

MRTEV DED: Kam sta šla?

PIJANA TETA: Ah, na dvorišče, iz klopce se vidi soseda, tistega vdovca, ki je pred leti izgubil ženo in zdaj cele dneve gleda poročila. Pri meni jima ne dovolim gledat televizije.

MRTEV DED: Zakaj bi otrok hotel gledat poročila?

PIJANA TETA: Ne otrok. Lenka.

ŽAŽI: Si jezna name?

LENKA: Zakaj so vojne?

ŽAŽI: Kaj?

LENKA: Rada bi razumela. A si kdaj pomislil, da nikoli še ni bilo časa na svetu, ko nikjer ne bi bilo vojne? Lahko izgine z enega konca pa se takoj nekje drugje pojavi.

MRTEV DED: Nenavadna sta. Vedno govorita tako čudne stvari.

ŽAŽI: Misliš, da bo kdaj prišla sem?

LENKA: Tudi jaz sem se včasih tega bala. Ko sem bila še majhna tako kot ti. Ampak zdaj pa razmišljam, da se v njej nekaj skriva. Da jo rabimo. Da se mogoče pojavlja zato, da nas nekaj nauči.

ŽAŽI: Kaj pa?

LENKA: Ne vem zares. Mogoče, da ne pozabimo kaj je res. Da ne postane vse skupaj samo ena igra.

ŽAŽI: Kaj pa je narobe z igro?

LENKA: Nič, nič, igra je super, ampak če te zdaj recimo udarim?

ŽAŽI: Au. Ej!

MRTEV DED: Mimi, mislim, da je nekaj narobe..

PIJANA TETA: V redu sta. Igrata se. Vidim ju skozi okno.

LENKA: Kje je tukaj igra? Ni je, samo lice te boli, srce ti nabija in jokati bi. Ampak čakaj, ne se jokati, to je spet ena igrice, da bi prišel oči, da te nekdo reši. Kaj pa če samo pustiš, da te boli, da ti razbija kri, da ne zbežiš in me gledaš v oči - no? Zdaj si jezen, ja, zdaj bi me najraje nazaj udaril. Daj, če hočeš, ampak tudi to je igra, bolečina, ki je resnična bo še vedno ostala. In z njo nimaš pojma kaj narediti. Veš o čem govorim ane? Veš kaj pomeni, da te nekaj boli?

ŽAŽI: Nehajva, ni mi to zabavno.

LENKA: Vidiš te ljudi, te razbite domove, te uničene družine? Tam se ne moreš delati, da tega ni. Tam ne moreš pobegniti k očiju, da te poboža in da vse mine. Ali pa pobiti dovolj ljudi, da bi se lahko maščeval. In kaj potem narediš? Kaj narediš?

ŽAŽI: Ne vem, ne vem. Pusti me.

LENKA: Še vedno si otrok. In jaz nisem nič boljša. Ampak nekega dne bi rada postala odrasla. Takrat bom razumela.

ŽAŽI: Nočem več gledati vojne.

XIII. PRIZOR

vidimo ZLATEGA OČETA, ki se po telefonu pogovarja s PIJANO TETO

ZLATI OČE: Živjo Mimi, prosim povej mi kaj se dogaja? Sta spet kaj razbijala?

PIJANA TETA: Do večera sta se igrala zunaj. Lenka je potem brala knjigo. Žaži pa je ostal na dvorišču in na skrivaj gledal k neki puncici v sobo. Mislil je, da ga ne vidi, ampak ga je. Z veseljem se še je naprej sprehajala po sobi tako, da je čutila njegov pogled. Mladost je res prima. Biti gledan. Ta draž. To je bistvo vseh stvari, bistvo ljubezni. Oddaljen pogled naklonjenosti, ki ga čutiš. Kaj je lepšega? Na igrišču je ostal, še ko je punca izginila in je postalo temno. Spet se je igral tiste svoje igre in gledal v svetove, ki obstajajo samo za naju. Mislim, da se je pogovarjal z zvezdami. Ostal je čisto sam.

ZLATI OČE: Ni mi všeč, da je tako pozno zunaj.

PIJANA TETA: Plezal je visoko gor na vrh drevesa in gledal proti nebu. Zgoraj se je ustavil in pogledal dol, v noč. Videla sem njegovo sapo v lunini svetlobi kako greje zrak. Obraz se mu je čisto zresnil, skoraj ga ne bi prepoznala, tako se je spremenil. Kot da bi mu odpadla igra časa in bi na plan prišla njegova duša. Dihanje se mu je umirilo. Ni mi bilo jasno kaj gleda, potem pa sem ga videla. Po praznem igrišču se je počasi sprehajal črn pes. Ustavil se je pod igralom in pogledal naravnost v Žažija.

ZLATI OČE: Zakaj mi to govoriš? Kaj se dogaja? Kakšen pes jebemu sonce?

PIJANA TETA: Tako sta bila lepa. Kako si že pravi, svinčeni deček- ja svinčeni deček in črn pes.

ZLATI OČE: Mimi, pa kaj je s tabo? Pa ga nisi res samega pustila!

PIJANA TETA: Izgledalo je, da si bosta skočila v naročje ali pa oba zatulila v nebo. Neko posebno povezavo sta imela.

ZLATI OČE: Takoj zdaj mi reci, da si zakričala skozi okno. Da si poklicala pomoč.

PIJANA TETA: Ne vem kaj me je prijelo, ampak moja roka je šla proti gramofonu in dala sem ga do konca na glas. Še zdaj se čudim sama sebi.

ZLATI OČE: Kaj sem naredil?! Joj, kje sem pustil otroka?! Ti si čisto zmešana. Zdaj bom prišel nazaj.

PIJANA TETA: Oba sta me pogledala, kot da me bosta ubila, potem pa se je Žažijev obraz spremenil, spet je bil otrok, zasmejal se mi je in pomahal- pes pa je izginil.

ZLATI OČE: Mimi, reci mi, da je bilo vse v redu.

PIJANA TETA: Ko je zagledal kako visoko je splezal, se je začel jokati. Morala sem poklicat sosede, da smo ga spravili dol. Klicala sva te ampak nisi bil dosegljiv.

ZLATI OČE: Pozno je bilo. Misli sem, da že spita. Moral sem delat.

PIJANA TETA: Je že v redu. Samo da boš vedel.

ZLATI OČE: Moral sem delati.

PIJANA TETA: Razumem.

ZLATI OČE: Nisem slišal.

PIJANA TETA: Vse je v redu.

XIV. PRIZOR

Vidimo prostor, ki izginja. Vidimo ZLATEGA OČETA, ki se usede in gleda predse. Vidimo temo, ki ga objema. Morda odpre pivo. Morda si na mizi pripravi nekaj belega prahu.

Vidimo ZELENEGA JURIIJA.

ZLATI OČE: Fuck you Suzana.

V prostor pride VOLKULJA.

ZELENI JURIJ

dok sam saznao istinu

već je svet postao taman i dalek

dok sam našao njene ruke

već su stavili na moje uniformu

Vidimo ZELENEGA JURIIJA, ki se sleče do golega
ZLATI OČE: Fuck you Suzana!

ZELENI JURIJ
svako misli, da je slobodan
dok ga ne uhvati vetar savremena
dok mu se srce ne napuni
sa tuđom snagom i ne zaboravi na sve

ZLATI OČE: Fuck you Suzana!

*Morda do ZELENEGA JURIIJA pride VOLKULJA in ga narahlo ugrizne, tako da se pozna
krvava sled*

ZELENI JURIJ
nemam reči koje mogu vratiti vrijeme
ali što me za trenutak spasilo
bilo je sunce u njezinim očima

ZLATI OČE: Fuck you Suzana!
VOLKULJA ga ugrizne večkrat

ZELENI JURIJ
I krv mi se zaustavila
i ruke su mi pale od tijela
i stajao sam gol ispred sebe

XV. PRIZOR

V medli drobnj svetlobi vidimo ŽAŽIJA in PIJANO TETO.
*VOLKULJA začne plesati, ZELENI JURIJ stoji obdan s krvavimi madeži, ZLATI OČE morda
še vedno pije pivo in gleda VOLKULJO. V zraku je beli prah.*
ŽAŽI: Si v redu?

PIJANA TETA: *Kašlja kri:* Pusti to, ne skrbet. Ne zapirat okna, paše mi zrak.

ZLATI OČE: Fuck you Suzana!

ŽAŽI: Ampak piha.

PIJANA TETA: Če te zebe se bolj obleci.

ŽAŽI: Oči pravi, da si boljše

PIJANA TETA: Tvoj oči ve kaj mora reči. Kaj pa ti čutiš? Mi gre dobro?

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ŽAŽI: Ne vem. Nočem da greš.

PIJANA TETA: Ne skrbi vse bo v redu. Že celo življenje se pripravljam na to. Tako dolgo sem že noseča s to boleznijo, da je skrajni čas, da odteče voda. Vsak večer molim za mojo in za tvojo dušo.

ŽAŽI: Kaj pa za Lenkino in očjevo?

ZLATI OČE: Fuck you Suzana!

PIJANA TETA: Tudi za njuni in za vse druge, ampak najini sta mi najbolj pomembni. Vem, da naju na drugi strani čaka nekaj lepega. Če za sabo pustimo to kar boli, potem je tisto kar nam ostane gotovo ljubezen. Bi molil z mano?

ŽAŽI: Za najini duši?

PIJANA TETA: Za ljubezen. Zapri oči in ponavljaj za mano.

XVI. PRIZOR

Slišimo glasbo. Vidimo LENKO, ki se gleda v ogledalo. Vidimo VOLKULJO, ki zapeljivo pleše za ZLATEGA OČETA. Morda pleše ob drogu ali na vrvi.

VOLKULJA: To je pesem za vse volkulje in ples za vse volkove.

PIJANA TETA: Oče naš, ...ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, in ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega. Amen.

VOLKULJA: Nisam došla, da kradem zrake

DIVJA ŽENA: Prišel si.

ZELENI JURIJ: Vsako noč sem te sanjal.

DIVJA ŽENA: Kam me boš odpeljal?

VOLKULJA: Nisam htjela, da pričam bajke

ZLATI OČE: Fuck you Suzana.

ZELENI JURIJ: Skrivam se v gozdu. Prihajal bom vsak večer, dokler se zima ali vojna ne končata. Potem pa zapustiva te kraje.

VOLKULJA: Ali bežim i plačem u sobi sa tuđim tijelom

DIVJA ŽENA: Ostani še malo. Mož je pijan zaspal spodaj pri peči. Rekel je, da je soba premrzla, pa se mu ni dalo po stopnicah do postelje.

VOLKULJA

Ne mogu, da budim se
tražim, da pronađem liniju
povraćam slinu i smijem se
danu, kad opet se diže
daleko od mene i imena mog
i rodbine proklete koja
se diže kroz mene
Tvoje ime je Zeleni

ZLATI OČE: Jebi se.

DIVJA ŽENA: Čutiš? To je moja pesem. Moja kri.
Zaradi tebe jo spet slišim peti.
Govori mi o novih dnevih. Soncih.

VOLKULJA: Tvoje ime je stranac

ZLATI OČE: Jebi se.

ZELENI JURIJ

Na istoku će probudit se djete.
na zapadu će završiti se rat
Na sjeveru ću gledat tvoje lice
na jugu će meni odustati bol

VOLKULJA

Tvoje ime je Đorđe
Vrati se, budi me, gini u meni
da vratimo Proljeće
isplačemo Smrt
da vratimo Sunce
vratimo Sunce
vratimo Sunce

Slišimo tišino. Vidimo DIVJO ŽENO in ZELENEGA JURIJ, ki se poljubljata v tišini. Vidimo VOLKULJO in ZLATEGA OČETA, ki se gledata. Vidimo PIJANO TETO in ŽAŽIJA, ki molita. Vidimo LENKO, ki bruha. Vidimo ROGATEGA MOŽA, ki pride in poklekne.

DIVJA ŽENA: Tako si pel, moj tujec zame vsak večer.
Dokler ni jutro možev sum zbudilo.
In nek večer, ko si me nežno ljubil .

Se mož primajal je do vrat in videl

ROGATI MOŽ: Zdrava, Marija, milosti polna.... Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa, Jezus.

ZLATI OČE: Fuck you Suzana.

DIVJA ŽENA: Kurba. Ženska hudičeva. Meni boš natikala rogove. Kača. Ti. Tebe se pa spomnim. Hudič se skriva v tvojih očeh. Gostil sem te v lastni hiši, jedel si za mojo mizo, zdaj pa mi boš še ženo vzel? Tvoje roke so prelite z vajino krvjo. Ta greh je tvoj.

ZELENI JURIJ: Živel je mož, imel je psa
lepo ga je redil.
Nekoč mu ukradel kos mesa...

DIVJA ŽENA: Mož je zvezal moje sonce. Noben moj krik ga ni ustavil. Zvlekel ga je dol v klet in ga pod betonskimi oboki zaprl s svojim črnim psom. Potem pa se je vrnil k meni.

ROGATI MOŽ: Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri.
Amen.

ZELENI JURIJ: Na vrt ga je pokopal
na tablico napisal:

ZLATI OČE odhaja

ZLATI OČE: I want to fuck you Suzana

DIVJA ŽENA: Dovolj sem imel teh tvojih strupenih besed. Dovolj sem se naposlušal laži. Nič več. Glej me. Nič več strupa.

ROGATI MOŽ: In iz tišine se je slišalo: Moje so tvoje besede. Moj je tvoj glas. Jaz ti ga dajem in jaz ga lahko vzamem.

ROGATI MOŽ stopi do DIVJE ŽENE in ji iz ust iztrga jezik, jezik predolg za človeka, jezik predolg iz ust krvavih.

ZELENI JURIJ
Več dni se sonce je gledalo s psom
dokler ni lakota svoje storila
Žena pa je med krvjo in solzami
obmolknila in se vase zazrla
kjer je čutila zadnji sončev žarek
ki skozi ustnice vedno ostal bo z njo
I čulo se kroz krv
"Zavladala mora na ljudima"

Vidimo BABO MORANO

BABA MORANA

Tujec njen je izginil
kot izginejo tuji ljudje
v tujih deželah
brez svojih ljudi
Žena pa je napolnjena s svetlobo
razmazana s krvjo
prekršila še zadnjo zaobljubo
Storila je vse kar je lahko
In vse bi moralo biti dovolj.

ŽAŽI: Kdo je to?

PIJANA TETA: Tudi ti kaj vidiš?

ŽAŽI: Vidim mrtvo sonce, črnega psa, krvavo ženo...

PIJANA TETA: Pusti jih. Tudi jaz jih kdaj srečam, ko molim. Samo zdrži do konca in vrni se bodo nazaj v svoj čas. Dajva še eno-Sveti angel, varuh moj, bodi vedno ti z menoj: Stoj mi noč in dan ob strani, vsega hudega me brani! Prav prisrčno prosim te, varuj me in vodi me. Amen.

Vidimo VOLKULJO, ki odide.

XVII. PRIZOR

Vidimo ROGATEGA MOŽA, ki vleče za sabo truplo. Truplo bika. Z nožem ga reže na kose mesa. Kožo mu reže iz mišic. Mišice trga s kosti. Iz trupa vleče drobovje, organe, z rokami jih vleče. Na rokah se sveti zlata kri.

ROGATI MOŽ: Celo življenje delam. Delam in spoštujem. Dolgo sem čutil, da je bog na moji strani, da mi je pozlatil te razbolele prste, ki so mi nakopali bogastvo, zdaj pa se tresejo vse do petnih žil. In vse to sem cenil, ker sem verjel, da gradim pot do nečesa večjega. Verjel sem, da ga bom slišal. Da mi bo rekel, sin moj, dovolj si se natrpel, zdej te pa čaka moje usmiljenje. Zbudil bi se zjutraj, nič več me ne bi vse bolelo, in videl bi ženo, kako me gleda in me boža po laseh. Bila bi čisto drugačna. Brez te žlehtnobe v očeh. Sklonila bi se mi do lica in zašepetala, v življenju je nisem slišal šepetat, ampak to jutro...Zašepetala bi, da je noseča. Da bi jo enkrat samkrat videl veselo, ob taki novici. In najini otroci bi me spoštovali, in bi gledali to hišo in točno vedeli kaj sem zgradil za njih. Gledali bi te roke in bi lahko razumeli pred čem sem jih obvaroval. Nič ni bolj pomembnega od otrok. Če kdo to ve, potem vem jaz. Čutil sem, da ko imaš enkrat otroke, ko veš, da bo šlo življenje naprej in da boš nekomu vse to zapustil, potem gre stran ta hlad, ki se nabira v prsih. Poznate ne? Ta prepričanje. Nisem hotel umreti s tem občutkom. In sem dočakal, da je žena končno rodila. Dvojčka. Hčerko in sina. Ampak te otroci so se me bali. Zavračal so moje zaklade. Še več, zgradili so svet, ki mi je hotel vse vzeti, svet, ki je na srečo razpadel. Ampak oni so mene do konca gledali kot tujca. In nič se ni spremenilo. Še vedno ta hladen nič. Sovražim nasilje, ampak

ljudje drugega ne upoštevajo. Še zdaj ne vem zakaj me ni hotela imet rada. Kaj je še hotela? Kaj bi ji moral še dat? In potem sem kar naenkrat bil star, sin je prezgodaj umrl, ženo je to pokopalo, v očeh njegovih potomcev pa nisem videl sebe, in sem prvič pomislil, da ta zima ne bo šla stran. Da bo šla z mano na drug svet in še bog si ga vedi kam. Odprla se bodo rajska vrata, jaz bom pa čutil samo preprih. Si mislite? In sem dojel. Ta zima v srcu ni nič drugega kot duša, ki se boji, da bo konec. Da bo morala nazaj. Ker bog je krut gospodar. No, če je tako potem pa še ne grem na britof. Če se še duša boji vrnit k bogu, potem pa ga ne mislim kmalu srečat. Pa če bom zaradi tega vse vnuke in pravnuke preživel. Jaz ne grem nikamor.

XVIII. PRIZOR

Morda spet slišimo medicinske naprave. Vidimo zdravnike in medicinsko osebje, ki hitijo naokoli. Vidimo ŽAŽIJA s potovalko. Za njim pride DEKLE ZALO.

DEKLE ZALO: Kam greš?

ŽAŽI: Lenko moram iskat.

DEKLE ZALO: Nočem, da greš tja.

ŽAŽI: Moram probat. Po telefonu mi ne bo uspelo.

DEKLE ZALO: Februar je. Veš kako je tam mrzlo?

ŽAŽI: Pogledal sem, snega ni. V redu bom.

DEKLE ZALO: Sebičen si.

ŽAŽI: Ne gre zame. Moram jo najt. Oči jo rabi.

DEKLE ZALO: Nočem, da greš tja, nevarno je. Bolan si.

ŽAŽI: V redu sem. Dobro se počutim.

DEKLE ZALO: Vseeno je. Ne govorim o tem. Kaj naj jaz? Zakaj jaz nisem pomembna?

ŽAŽI: Si, zakaj ne bi bila? Ampak ti si v redu. Oči pa rabi Lenko. Ne razumem kaj mi govoriš.

DEKLE ZALO: Hočem, da si tukaj. Z mano.

ŽAŽI: Zakaj ti je pomembno, da sem s tabo, če je vse v redu.

DEKLE ZALO: Ne vidiš me.

ŽAŽI: Kaj ne vidim? Je kaj narobe? Povej kaj ne vidim.

DEKLE ZALO: Nimaš me rad. Samo uporabljaš me, da se počutiš boljše.

ŽAŽI: Kaj govoriš? Seveda te imam rad. Ti si moja luna, moja Titanija, ti si zame vse.

DEKLE ZALO: Nehaj. Ne govori neumnosti. Ves čas si doma in skrbiš za očeta in za stanovanje, hkrati pa ne greš niti na pregled. Nobenih načrtov nimaš zase, za naju. Nočeš se preseliti k meni- če ne bi delala v bolnici in skrbela za Tanjo, bi se najbrž od mene poslovil po telefonu. Priznaj. Zakaj me zapuščaš, če me imaš tako rad?

ŽAŽI: Ne zapuščam te, samo Lenko grem iskat. Zakaj si taka do mene?

DEKLE ZALO: Vse bi naredil za druge. Vedno se razdajaš in ne vem kateri del tebe je moj. Katerega si prišparal zame?

ŽAŽI: Srce, roke, obraz, oči, vse, vse je tvoje.

DEKLE ZALO: Včasih imam občutek, da ne znaš zares ljubiti. Da znaš samo posojati, če kdo rabi. Tako se nikomur ne zameriš. Tako te imajo vsi lahko radi. Ampak tebe ni. Noben del ni tvoj, da bi ga lahko zares dal. Ampak vse tako spretno zakamufliraš, da noben ne vidi kaj si v resnici.

ŽAŽI: No, kaj sem? Dober sin? Dober brat? Prijazen človek? Povej kaj sem?

DEKLE ZALO: Strahopetec si.

ŽAŽI: Zakaj mi to zdaj govoriš? Kaj naj s tem? Moram po Lenko razumeš? Misliš, da je meni zabavno it tja, kjer mogoče dobim kakšen metek v glavo, ker se je odbil narobe. Misliš, da hočem videt kako Lenka živi? Da mi bo spet lahko očitala, da sem otrok in da nič ne vem o življenju? Jaz bi samo rad, da smo vsi doma. Da se mogoče ta otrok, ki prihaja rodi in smo vsi na kupu. In jaz moram za to poskrbet. Jaz moram rešit kar se da. A je to res nekaj slabega? Sem zaradi tega sebičen?

DEKLE ZALO: Ne razumeš.

ŽAŽI Prav, lahko greš tudi ti stran od mene. Še boljše. Boljše je, če sem sam.

DEKLE ZALO: Povedala sem ti, kar sem hotela. Naredi kar hočeš. Nimam časa zdaj za te izpade. Delat moram.

ŽAŽI: Čakaj, čakaj, Zala. Jebemu mater. Nisem sebičen. Ti si sebična! Jaz sem edini tukaj, ki proba gledat na druge! A razumeš, da gre vse v kurac? Da vse razpada? A ti je to jasno? Zakaj to nobenemu ni jasno? Nič ne gre na boljše, če samo pustiš, da gre po svoje. Vse je treba držat skupaj. Nekdo mora držat vse to skupaj. Vsi so čisto ponoreli. Otrok se bo rodil. A to nič več ne pomeni? Vsi se samo še s sabo znamo ukvarjat. Ves čas bezljamo naokoli. Ves čas nekaj delamo, ampak ko se kaj začne zares dogajat, ko je treba nekaj zares naredit,

ko je možnost, da se nekaj zares zgodi- se pa razgubimo kot da smo otroci in je počila petarda. Ne razumem. Vsi vpijemo v nebo, ampak noben ne pride k drugemu, vsi ostajamo sami. Evo, jaz ne bom tak. Ne bom. Kaj še hočeš slišat? Je to strahopetno od mene? Tudi če je. Pa naj bom strahopetec.

*ŽAŽI odide. Gruča ljudi odide.
Vidimo praznino.*

XIX. PRIZOR

ZLATI OČE: Zaupam življenju, da mi ves čas prinaša tisto, kar je dobro zame. Zaslužim si najboljše in to sprejemam tukaj in zdaj. Vsi priznavajo moje delo. Danes sem osredotočen na stvari, zaradi katerih se dobro počutim. Študiram. Kako se to smešno sliši. Študiram pri več kot štiridesetih. No, v resnici delam specializacijo. Ampak še vedno si pravim študent. Tako kot je Lenka. Ne mara, da ji tako pravim. Zdaj ni več majhna. Zdaj je Alenka. Ampak saj je ni tukaj. Stvari se nepričakovano obrnejo. Mimi nam je zapustila stanovanje, ki sem ga lahko prodal... In bum... Korak za korakom sem začel sestavljati svoje življenje. Moj tretji. Najin prvi. Če bo vse po sreči. Matjaž mu bo ime. Maži.

DUŠA MLADA: V tretje gre rado.

ZLATI OČE: Nisem prevzet, ampak moram se pohvalit, če mi gre dobro. Terapevtka je. Moja žena. Jaz bom pa kirurg.

DUŠA MLADA: Plastični kirurg.

ZLATI OČE: Zelo je uspešna.

DUŠA MLADA: Ni je veliko doma.

ZLATI OČE: Zelo je prizemljena. Res imam srečo. Tudi Žažiju je dosti pomagala. Danes obstajajo definicije, zdravljenja. Nič ni odvisno od planetov ali kaj takega. Nobenih čudnih metafor ali pa ujetosti v občutke. Dejansko razume kaj se dogaja z njo in z drugimi. In še razume kaj se jaz učim in me z veseljem posluša. Kot kakšen najstnik sem. Moja mama ni preživela poroda. Nikoli je nisem spoznal, ampak na njenem grobu je majhna zvezda. Vem, da se sliši neumno in ne verjamem zares v te reči, ampak včasih, ko pogledam v nebo se vprašam, če me lahko vidi, in kaj bi si mislila o meni. Sem naredil dovolj iz sebe? Bi bila ponosna name? Življenje ni pravljica, ampak če človek vztraja se lahko zgodijo lepe stvari. In vedno več se mi jih bo dogajalo. Jaz bom zdravnik, ona je terapevtka. Tako se lahko daleč pride. Ljudje naju gledajo skoraj kot bogova. Ves čas nosijo darila in so hvaležni. Skoraj kičasto. Uredila je, da bo delala od doma takoj ko rodi. Da bo prva leta kar doma. Težko mi je to čutiti. Kaj je to?

DUŠA MLADA: Strah?

ZLATI OČE: Mislim, da je sreča. Ja. Ponos. Ponosen sem nase. Lahko to rečem. Nujno je, da to rečem.

DUŠA MLADA: Bolje bi bilo, da nič ne rečem. Ampak ni vse kar govori čisto brez smisla. Trudi se nekaj spremenit. Večinoma je poln besed ampak... Njegov oče je bil idealist, in ko je izgubil ženo, se ni nikoli več poročil, čeprav je vse bolj tonil v svoji žalosti. Tudi on bi se lahko predal. Pa se ni...Res je trmast, ko se v nekaj zapiči. Mogoče sem prav zato še vedno tukaj.

ZLATI OČE: Sanjam o hiši na morju. O pomolu. O barki. Mogoče je to naslednje kar me čaka...

XX. Intermezzo

ZELENI JURIJ: Evo me, to je sada moj dio. Ne brinite, potpuno mi je jasno, da nama je svima potreban jedan intermezzo. Vi sada možete imati malu pavzu, a ja ću ostat ovdje i pričat kratku priču. Dok se to dešava možete slobodno pišat po zahodima ove kuće i vani pušit cigare, jer sigurno to ne ide u anale pozorišne priče ove države. Ta priča, koja ni moja, ali svi smo stranci isti, pa je mogu i ja ispričat, ona je moja asociacija na bol. Čini se ozbiljno ali je više zajebancija nego bilo šta drugo. Izmedju je verz o pasu i kobasici. Kažem vama slobodno možete ustati. Siguran sam, da je redatelj ili redateljica smislila neki način, da ništa bitno ne falite.

Jaz nisem človek tukajšnje dežele
pogled vam ta je tujega značaja
kar date hitro vedeti mi jasno
ko za nasmehom ni toplote v krvi
A kaj ko noge tukaj so postale
zrak je hladen, a svet dovolj je pisan
da moje misli bi lahko sanjale
in si spočile težo let preteklih
A tu ljudje ne marate spremembe
in vse bi dali, da je ves čas isto
Sem utrujen zadnjič ždel na klopi v parku
ter jedel kruh s klobaso in namazom
dokler ob sebi nisem slišal diha
črnega od blata umazanega psa.
in že se zdi, da sem na sredi odra
oči balkonov vseh so že pozorne
bo tujec dal klobaso k pasjem gobcu
al pes bo v tujcu videl zlo in skočil.
Čakava in gledava in slišiva
misli cele doline: Đavo... Đavo...
došao đavo u grad, nema spasa
za nas, dok njegovo lice diše zrak
Stranac, stranac i pas, bože ubi ju
bože vrati se među nas, tražimo
tebe, trebamo tvoj glas, kupi pištol,
pucaj, zovi braću, sprema se rat

tišina kliče, tišina glasnejša
od tisočev krikov na shodih čez vas
V njihovih očeh nosiva zimo
tujec in pes, čarava tujo klimo
Vsem je jasno, da sva oba hudiča
in vsi bi raje videli, da sva, en
na vrvi v kleti, drug zaprt v ječi.
In če bi kdo od naju naredil kaj
čudnega; bi hitro kdo poklical kam,
saj z nenavadnostjo svet lep kaziva.
Včasih sem v pogledih zunaj čutil
oči gospe v zgodnjih zimskih letih
ki v nadstropju drugem za ograjo
se šarenice smejejo ji zame
v njenih mislih in željah do mene
dovolil kdaj posončiti sem malo
pozabljeno srce in kožo staro
ni bil dom - a dovolj za hrano.
In zdaj je tam ne vidim več. In leta
so prinesla nove tujce, te kraje
pa zavila v vse večjo meglo ran.

XXI. PRIZOR

Vidimo ZELENEGA JURIIJA kot truplo na mizi. Na njemu LENKA kaže postopek operacije. Okoli so morda VOJAKI in REŠEVALCI, ki jo poslušajo. V ozadju se morda na posteljah vidi RANJENCE.

LENKA: the bilobed flap is most commonly used for resurfacing defects for the tip of the nose or for the lateral nasal wall. It is important to note that the bilobed flap is used for defects that are circular in shape. To plan this specific defect it is important to follow a geometric design.

So the defect is first marked. And it is important to first know what the radius of the defect is. The radius will help us mark the rest of the flap.

Then it is important to find the pivot point. depending on where you have the maximum skin laxity. So the pivot point is taken from the defect from the distance equal to the radius of the defect. And that side will be the pivot point A. And this pivot point is very important for all practical purposes because this will serve as a landmark from which the remaining flaps are drawn.

Now to mark the flaps two concentric circles will be taken into consideration. From the pivot point the first concentric circle is drawn. That is at a distance of two R. The second concentric circle is drawn from the distance of 3R of the defect, meaning from the pivot point. So this would ultimately be 3R. Now these concentric lines are important because it is within these lines that the two flaps we have to mark will lie. Taking these as landmarks the first flap is marked exactly adjacent to the defect. And this flap should be exactly the size of the defect. It should cover it completely.

Now the next lobe of the flap since there is more skin laxity on that side, can be a little smaller than the first lobe. And it is marked so that it is a bit more elliptical in shape to avoid the formation of a dog ear. So this is the first lobe and this is the second lobe. After we have drawn the flaps the moment is checked so that the first lobe will come in position of the defect and the second lobe will come in the position of the first lobe. and the second defect will be closed primarily. Second lobe goes in the position of the first lobe. And the first lobe goes into the position of the defect.

I repeat it is important that no dog ears should be formed when such a flap is marked and since there are concentric movements there can be formations of trap doors or pincushion effect so it is important that these flaps have a layered closure.

The explanation of a bilobed flap is very well given in volume 6 of Nelegen, sorry volume 3 of Nelegen chapter 6, which is estetic nasal reconstruction on page 134. That is a geometric bilobed flap.

Vidimo VOJAKE in REŠEVALCE, ki počasi odhajajo. Vidimo ŽAŽIJA s potovalko.

ŽAŽI: Nisi mi povedala, da že predavaš?

LENKA: Bratec, kaj?! Ej Boris, a tudi ti vidiš tukaj enega polizanca pred vrati ali se mi že malo blede? Vidi ti njega! Predavam, ker nas je premalo in potem nas ponucajo za vse. Dobro ane?

ŽAŽI: To si zdaj ti? Še malo pa bomo družina zdravnikov.

LENKA: Mislim, da ne rabiš skrbet. Imamo tebe, da držiš balans. Kaj počneš tukaj? Si se tudi ti javil? Si prišel pomagat?

ŽAŽI: Očeta skrbi zate.

LENKA: Aja, kar tako, straight to business.

ŽAŽI: Ni spet toliko časa.

LENKA: Rajši ga ne zapravljaj, če si zato tukaj. Kot lahko vidiš imam kar veliko dela.

ŽAŽI: Lej, vsak čas bo rodila. Mogoče dobiva brata. Mogoče naju bo rabil. A nisi zdaj že malo preveč trmasta s tem ignoriranjem? Ne vem kaj hočeš dokazat.

LENKA: Dobro prodajaš njegove besede. Na živce mi greš, ampak sem vseeno vesela, da te vidim. Daj, pridi sem, ti. Poglej ti njega. Še vedno se puklasto držiš. Bradica že raste kej? Pleše tudi še nimaš. Malo si se zapustil, ampak še kar dobro izgledaš veš? A imaš še tisto punco?

ŽAŽI: Mogoče ne, ker sem moral priti sem zaradi tebe.

LENKA: Isti si. Nikoli ne boš nehal biti otrok. Samo zaključim pa se ti takoj posvetim.

morda si LENKA spira roke, preoblači uniformo

ŽAŽI: Kdaj se boš vrnila?

LENKA: Ti pa imaš občutek za čas, prejšnji teden so separatisti vrgli bombo na šolo. Kar vroče postaja tukaj. Če ne misliš za dlje ostati potem ni pametno predolgo biti tukaj, ampak če si že prišel, počakaj, da končam, pa se malo podruživa. Zna se zgoditi celo, da ne pade nobena bomba ponoči, tako da bo dobra žurka...

ŽAŽI: Ne bi, prosim. Samo pogovoril bi se rad.

LENKA: Če si mislil, da se bova pogovarjala brez alkohola v krvi, potem me zelo slabo poznaš.

ŽAŽI: Sem prinesel s sabo.

LENKA: Opa. Bravo. Vino; isto kot je pila Mimi.

ŽAŽI: Včasih sva ga probala, ko ni gledala.

LENKA: Jaz sem ga probala, ti pa si jezik namočil in se pačil. Lepo si se spomnil. Ampak vseeno greš z mano. Boris, jaz bom počasi zaključila za danes! Se vidimo zvečer.

ŽAŽI: Ne bi. Res.

LENKA: Mislim, da nimaš izbire... Kar pripravi se bratec. Čutim, da je dober večer pred nama.

LENKA in ŽAŽI odideta. VOJAKI in REŠEVALCI pripravljajo prostor in se preoblačijo v razne kostume, ki spominjajo na drag show in pustne maske

XXII. PRIZOR

ZLATI OČE: Princip odstranjevanja brazgotine je enostaven. Gre za odstranitev prizadetega tkiva v zdravo šivanje kože po slojih. Rano se navadno orientira v smeri tenzijskih linij kože, ob tem je napetost nad rano minimalna, posledično celjenje boljše in brazgotina manjša. Rez se včasih poskusi skriti že v obstoječo gubo. V kolikor je defekt prevelik, da bi bilo možno direktno zapiranje rane ali pa da bi ob zapiranju nastala prevelika napetost se je treba posluževati kožnih režnjev. Za pripravo režnja zarežemo v povsem zdravo kožo in jo zapeljemo/zarotiramo ali dejansko izrežemo in spet prišijemo na področje defekta.

XXIII. PRIZOR

Gruča ljudi napravljenih v svoje kostume stoji v vrsti pred vhodom v klub, nad katerim morda utripa ime ZIMA. Morda se sliši tudi obris glasbe.

ŽAŽI: Te boli?

LENKA: Kaj?

ŽAŽI pokaže proti LENKINI roki, kjer se vidi da manjkata dva prsta

ŽAŽI: Roka. Slišal sem, da zna bolet. Nič nisi povedala...

LENKA: Na začetku je vse tako grozno. Ostaneš, ker se ti zdi nujno. Ker nočeš biti še nekdo, ki to ignorira. Nekaj te žene. Potem pa čez čas vse izgine, razen teh ljudi, ki so pred tabo. Nekje v sebi veš, da ni nič drugega resnično. Vsakič ko pomislim, da bi se vrnila se lahko zjokam. Vidim očeta in tebe. Ni Tanje, je pa najina mama tam. Ne vem kako, ampak vsakič jo vidim kako sedi z vsemi nami za mizo in govori kakšne neumnosti. Zato vem, da ni res. Da tisto ne obstaja. Isto kot lahko še vedno kdaj začutim prste, čeprav niso več del dlani. Fantomska bolečina pravijo. Vse to je samo fantomska bolečina.

ŽAŽI: Pogrešam te.

LENKA: Veš kako se zdravi fantomsko bolečino?

ŽAŽI: Ne.

LENKA: Nobene tablete ali pa kaj takega. Baje še najbolj pomaga, če se vsak dan gledaš v ogledalo. Da vidiš telo takšno kot je v resnici in ne takšno kot si ga predstavljaš.

ŽAŽI: Nočem da umreš tukaj.

LENKA: To je najino zaklonišče za ta večer. Ti je všeč?

ŽAŽI: Ne vem, če je to klub zame.

LENKA: A daj no bratec, tapravi klubi tukaj so queer. Queer is against war, štekaš? Nothing but fairies and queens inside. Malo čarovnije, malo skrivnosti to imaš rad. Tole je naš Berghain. Daj no pridi, ne bit tako presran. Več šanse je, da se ti zunaj kaj zgodi kot pa notri.

ŽAŽI: Ne vem, če sem oblečen za to.

LENKA: A daj no. Sprosti se. Lej, pa še snežit začenja, ne moreš bit zunaj zdaj. Ti bo že notri kakšen model posodil kostum, ali pa kakšna, kot ti paše.

ŽAŽI: A se lahko prosim resno pogovoriva.

LENKA: Se ti zdi, da se ne?

ŽAŽI: Ne verjamem ti. Da ti je vseeno. Zame. Za očeta.

LENKA: Daj mi malo tega vina. Še nekaj sem izvedela po operaciji. Nekaj šrapnela mi je uspelo dobit tudi v trup. Kar veliko je bilo krvi, in ko so me uspeli pokrpati mi je zdravnik

povedal, da je sicer vse v redu, ne bo treba nosit vrečke celo življenje, so mi pa morali odstraniti del rodil. Prav tako je rekel- "del rodil".

ŽAŽI: Lenka...

LENKA: Ne znam ti povedat kaj vse sem čutila v tistem trenutku, ko je to izrekel. Samo ulilo se je iz mene. In ne žalost bratec, sploh ne. Do tistega trenutka se sploh nisem zavedala, da me je samo ta misel, da bi lahko nekega dne dobila otroka, držala nazaj. S to novico se je iz mene izlilo na tone strahu. Ne znam opisat, prav v trebuh sem lahko zadihala in prvič odkar vem zase sem se počutila svobodno. Kot da bi odvrгла nek prastar ruzak, za katerega sploh nisem vedela, da ga nosim. Ne rabim več rojevati tega časa. Ne rabim rešit sveta. Ne rabim nič.

ŽAŽI: Žal mi je. Zato ne greš nazaj? Ker oči dobi še enega otroka?

LENKA: Povedala ti bom to, kar mi je rekel moj prijatelj Ferdo, dober mesec nazaj. Ne gre za mojega fotra ali tvojega. Pa za to kaj so zajebal in kaj niso. V eni fazi enostavno nimaš več tolerance do cele te blef generacije, ki nima nobene vizije, ki ne ve kaj počet z močjo, ki jo ima, ima pa vso jebeno moč. A štekaš? Sami nesmisli. In potem je vedno problem v drugih, v tujcih, ki uletavajo, nam kradejo ženske in uničujejo jezik, v mlajših, ki ne vejo kaj hočejo in se samo pritožujejo, v delavcih ki so leni, v otrocih, ki so naporni. Oni pa drkajo na grafe in če pade rdeča bo pač zgorelo par delovnih mest. Si bodo izplačali nagrade in šli v stečaj. Ferdo je včasih delal na banki, potem pa je dal odpoved in prišel sem. Vedel je o čem govori, ko je rekel: Its all about the money. To je igra, ki jo zdaj igrajo. 100 let nazaj je bila pa drugačna igra. Sovražim to. Me slišiš. To ti zdaj govorim jaz. Mogoče je izginil strah s tem ko ne bom nikoli mama, ampak ostalo je pa celo telo jeze. Si se kdaj vprašal zakaj je "moral" oče toliko delat? Zakaj si ni mogel enostavno dobit neke normalne dolgočasne službe, če sva mu bila tako pomembna? Več, več, več, naprej, naprej, naprej. Zakaj? Kam? Vedno je nek izgovor, resnice pa noben ne izreče. Tukaj ni prostora za to. Tukaj ne moreš blefirat. V roke dobiš ljudi, njihovo kri, njihove rane in oni nekaj rabijo. Lahko jim daš to kar lahko, ali pa nosiš dejstvo, da danes nisi znal pomagat. In se pripraviš, da bo jutri drugače. Mi slediš? Da te vidim kako enemu od teh vojakov, k so izgubili prijatelje ali pa enemu od teh domačinov brez familij, enemu od teh ljudi, ki jim teče črna kri ven telesa, probaš prodat: Bog tako hoče. Tak je sistem. Ne gre drugače. Win or lose. Dog eat dog world, baby. Morate lepše skrbet za ta svet. Recikliraj, stari. Lahko naredite boljše, če znate. Naredite revolucijo, če imate boljše ideje. Eat a snickers baby. Ferdo je drugače oboževal snickers. Kakšen idiot. Zadnjič sem gledala sliko očeta, na kateri imam tri leta, in se prvič zavedala, da jih je imel on takrat 23-jaz sem zdej starejša. A ti še kar ni jasno? Tudi oni so samo otroci, otroci, ki imajo otroke in se igrajo hišo, v resnici pa noben nima pojma kaj dela. Nimam otrok, nimam podjetij, nisem politik. Nič nisem nobenemu dolžna. Jebeš odgovornost brez moči, čez dan naredim kar lahko, zvečer pa se mečem v to brezno, tako kot vsi, ki nimamo prihodnosti. Brez vizije. Samo to brezo. Poščijem se na naše dolžnosti. Na naše odgovornosti do družine, družbe in države. Amen. Oni so zafural ta svet in mi ga ne rabimo rešit. Oni so nas pustil na cedilu ne mi njih. Skupaj z vsemi tukaj se bom metala v globino, dokler dim od bomb in trupel ne zasenči sonca in končno umre ta zarjavela prihodnost, ki se ves čas rojeva. In se mogoče ta svet ustavi. In pride nekaj novega. Za nas nema sutra. Nema ništa osim bola. Tukaj in zdaj. Carpe momento fratelli. Yolo. Z odprtim srcem. Moraš imet slogan drugače te svet ne

razume. Tako je govoril naš Ferdo. Naslednji dan ga je pa sniper zadel v arterijo. Dober epitaf si je spesnil, a? Mogoče malo dolg za nagrobnik, ampak meni je ostal v spominu.

ŽAŽI: Vsi težji in nestabilni atomi postopoma razpadejo na svinec...

LENKA: Kaj?

ŽAŽI: Spomnil sem se nekaj...

LENKA: Ajde, vzami to, pa samo izklopi mozak. Naj ti kri malo oladi, najdi kar ti paše, na našem robu sveta. Jaz grem malo plesat.

XXIV. PRIZOR

LENKA odide skupaj z gručo ljudi v klub. Morda začne snežit. Vidimo PIJANO TETO, ki kašlja in pije vino. Morda še vedno gori napis ZIMA.

ŽAŽI: Kaj je?

PIJANA TETA: Nič, nič, samo spiti moram požirek, pa bo...

ŽAŽI: Nekaj ni v redu, čakaj da pokličem Lenko.

PIJANA TETA: Ne, ne, čakaj tukaj, ne me pustit same zdaj, saj bo takoj minilo. Nič ne rabiš klicat.

ŽAŽI: Moram poklicat Lenko. Si vzela tableto?

PIJANA TETA: Pusti zdaj to. Takoj bo minilo. Primi me. Daj, da ti čutim dlan. Kako je vroča. In mokra.

ŽAŽI: Isto kot tvoja. Po vodo ti grem.

PIJANA TETA: Ne, ne samo še malo, čutim da bo samo še malo. Lep obraz imaš ti moja sreča. Sem ti že govorila o gospodu v parku?

ŽAŽI: Si.

PIJANA TETA: Ti si moja sreča. On pa je moj nasmeh. Kako že ti rečeš? Zvezda?

ŽAŽI: Luna.

PIJANA TETA: Ja, tako. Luna. On mogoče edini razume, kako je to, če ne spadaš nikamor. Najdi pesem. Daj, da jo še zadnjič slišim. Med prvimi bi morala biti. Si jo našel?

ŽAŽI: Sem.

PIJANA TETA: Daj.

ŽAŽI: ...

PIJANA TETA: Zakaj je ne daš?

ŽAŽI: Ne dela.

PIJANA TETA: Poskusi še enkrat.

ŽAŽI: Noče.

PIJANA TETA: Prosim te, to bo tako prima.

ŽAŽI: (*laže*) Dela. Slišiš? Dam bolj na glas?

PIJANA TETA: Daj, ja bolj na glas. O, to pa je res prima. Hvala ti. Kako si zlata moja duša. Bratec moj. Drži me.

ŽAŽI: Ne razumem.

PIJANA TETA: Samo še malo pa bo mimo. Nič hudega ne bo. Misliš, da bi morala še enkrat zmolit?

ŽAŽI: Zdrava, Marija, milosti polna,

PIJANA TETA: Ne, ne pusti. Če do zdaj ni zaleglo... Misliš, da je možno, da ...? Da grem drugam kot ti? Se spomniš, kako sem šla takrat bosa v cerkev? Zazdelo se mi je, da bi tako lahko bolj začutila njegovo hišo. Da si bova bližje. Kako je bil nor občutek s stopali se dotikat tistega kamna. In kako je ata norel, ko je videl kaj sem naredila. Rada bi, da si ob meni. Rada bi, da vidiš, da me ni strah. Duša moja, sreča moja. Čutiš, da bo vse v redu?

ŽAŽI: Nočem, da greš. Moram poklicat Lenko.

PIJANA TETA: Pusti to... podaj mi... raje natoči še en požirek. Pa vžigalnik mi podaj. Tako sem vesela, da si ob meni. Hvala ti za pesem. Pogrešam te. Ne vem kam si šel.

ŽAŽI: Vse bo v redu, prosim.

PIJANA TETA: Daj mi še drugo roko. Objemi me. Drži me tukaj. Veš kaj sem ugotovila? Lažje je biti pogumen, če te nekdo gleda. Ne pozabi tega. Vse je lažje, če te nekdo vidi. Samo še malo. Samo še malo potem pa bom pripravljena. Še en dim. Kako rada kadim. Upam, da so tam tudi čiki. Kdo je to? Slišiš? Stopinje. Nekdo je tukaj. Kdo si ti? Objemi me. Vse je prima. Vse je v redu.

ŽAŽI objema PIJANO TETO, morda na njiju pada sneg

XXV. PRIZOR

Vidimo notranjost kluba. Na manjšem odru je ZELENI JURIJ. Morda je oblečen v kostum, ki spominja na zelenega Jurija. Sliši se glasba. Gruča ljudi pleše. Med gručo pleše tudi LENKA, morda je oblečena v nekaj podobnega kostumu kurenta.

ZELENI JURIJ

video sam Berlin i zastave plave
daleke obale susedskih krajeva
moj je rat u alkoholu i sintetičkom produbljenju
kako divno je tek voditi ljubav dok ispod tvog prozora
prordalo olovo povrača krv i razapeta tela
kakva divna ljubav
tuđe seme u mojoj majci
i slobodna deca preslobodna za budućnost
video sam vazduh protkan skupim belim papirom
slatku boju zlata
i plastiku u mom stomaku
video sam Berlin i zastave plave
dolazim žedan
novčanicama i olovkom
i moj svet se diže uz visoke zgrade
i pevaću

naše vreme je zima
dušo pao je mrak
kradem knjige vrlo pričam
snivam kuće rastu u takt

njega nosi zima
oči nose okean
nosio je prsa gola
otvorena kao u znak

ja još nisam stigao da vidim Kiev
ja još nisam stigao do Kieva

on se bori sa svima
pali kuće gori dan
ruši čelo koža tvrda
stopala gola gaze u takt

naša budućnost
dušo nije naša stvar
otvaram si prsa gola
vape u nebo ja tražim znak

ja još nisam stigao da vidim Kiev
ja još nisam stigao do Kieva

pali zapade!
neka gori!
mrtva tela zabave!
pali neka ori!

XXVI. PRIZOR

Gruča ljudi skupaj z LENKO še vedno pleše. Morda ne slišimo več glasbe. V prostor vstopi ROGATI MOŽ, z druge strani vidimo vstopiti MRTVEGA DEDKA. LENKA ju dolgo ignorira in pleše dalje, čeprav morda ni več glasbe.

ROGATI MOŽ: Kosmata ji pravijo, četudi nima nobene dlake?

MRTEV DED: Hotel sem biti heroj našega časa. Boril sem se. Ne vem, če razumete. Jaz sem se boril, zdaj pa nič več ne morem.

ROGATI MOŽ(*Lenki*): Se me bojiš? Se bojiš mojih rok?

MRTEV DED: Če bi lahko, bi naredil več. Pustil sem vas na cedilu.

ROGATI MOŽ: Kaj pa vrvi? Ne skrbi. Ne bom te. Nič slabega ti nočem.

MRTEV DED: Ne vem, če ti kaj pomeni, ampak tukaj sem.

ROGATI MOŽ: Misliš, da si drugačna? Da si boljša? Da boš spremenila svet?

MRTEV DED: Če bi lahko, bi te z veseljem spoznal.

ROGATI MOŽ: Ista si kot je bil Miro. Isti pogled. Isto se delaš pogumno. Nočem, da končaš tako kot je on. So ti povedali kaj se je zgodilo z njim? Kaj je naredil tvoj dedek?

LENKA neha plesati, gruča pleše dalje

MRTEV DED: Če bi lahko bi plesal s tabo.

ROGATI MOŽ: So ti povedali kako je umrl? Ne?

MRTEV DED: Če bi lahko, bi povedal resnico.

ROGATI MOŽ: Tak štrik si je zavezal okoli vratu in se obesil.

MRTEV DED: Povedal bi ti, da si bolj kot meni, podobna moji ženi, tvoji babici.

ROGATI MOŽ: Te zanima zakaj? Celo življenje je verjel, da je svet lahko boljši. Da sem jaz hudič. Gradili so novo državo, nov svet, kjer bi imeli vsi vse enako in bi se imeli vsi radi, pa je bilo že takoj jasno, da je to ena sama laž. Potem, ko je vse razpadlo in se je začela vojna pa je končno tudi tvojemu dedeku postalo jasno, da so ga nategnili, da ljudje nismo enaki, da so šibki in da smo močni, da smo si eni zaslužili več kot drugi.

MRTEV DED: Če bi lahko, bi ti rekel, da mi je žal.

LENKA: Ne zanimajo me vaše zgodbe.

ROGATI MOŽ: Aha. Naše zgodbe. Se ti zdi, da te ne maram?

LENKA: Nič se mi ne zdi. Lahko grem?

ROGATI MOŽ: Dovolj s tem tonom! Nikamor ne greš, dokler se ne pogovoriva! Razvajeni ste. Nič več ne spoštujete.

Vidimo ŽAŽIJA, ki si umiva zobe in gleda daleč predse

Samo upirate se. Samo rušili bi in sanjali o nekih novih svetovih. Pridi bližje. Primi jo.

MRTEV DED: Če bi lahko, bi ubil tega človeka.

LENKA: Ne.

ROGATI MOŽ: Ta vrv je tukaj, pa če hočeš ali ne, lahko te tepe po hrbtu, lahko ti visi okoli vratu, ali jo držiš v roki in poskrbiš zase. Ukrotiš to kar je treba. Nič ti ne bo pomagalo, če se upiraš.

LENKA: Nič se ne upiram in ničesar nočem zrušit. In nič ne sanjam. Tudi ta vrv me ne skrbi. Čeprav je ne maram.

ROGATI MOŽ: Se počutiš sama na tem svetu, ane? Da so za vse krivi drugi? Preveč so te ujčkali in zdaj misliš, da se ti dogaja krivica. A ti povem nekaj? Eno resnico. Življenje je kruto. Bog ga je takega naredil, zato da se bomo raje vračal k njemu, da bomo hiteli umret. Tega se ne da spremenit. To sem dolgo rabil, da sem se naučil.

LENKA: Ne verjamem v boga.

XXVII. PRIZOR

Zasliši se glasba. ROGATI MOŽ in MRTEV DED se izgubita v gruči, ki pleše.

ŽAŽI: Lenka!

LENKA: A imaš ti slučajno zobno ščetko v roki?

ŽAŽI: Kaj? ja, ja, navadil sem se, da jo imam v žepu, če grem kam. Kam lahko pljunem?

LENKA: Tebi pa ne dela dobro ta zadeva.

ŽAŽI: V redu sem. Samo vece rabim.

LENKA: A si ti slučajno še na tabletah?

ŽAŽI: Ne, ne že nekaj mesecev sem brez.

Vidimo VOLKULJO

LENKA: Ok, ker to ni dobro mešat. Ne vem kaj se lahko zgodi.

ŽAŽI: Ne, ne, v redu je. Pljunit rabim...

LENKA: Na, lahko kar v kozarec. A kdaj razmišljaš o tem kaj pomeni odpuščanje?

ŽAŽI: Kaj? Ne. Kaj s tem misliš?

LENKA: A se to sploh da. Zares spustit. Tako v srcu - to, da te je nekdo pustil na cedilu, zarezal nekam notri. A se da tega človeka spet met rad?

ŽAŽI: Ja, baje, mislim, upam, čeprav ne izgleda čisto tako. Ampak ja, lahko probaš ane? Mislim, ja. Ja. Da se.

LENKA: To se mi plete po glavi zadnje čase. Imam številko, lahko pokličem, pa da bi kar tako šla tja, pa da vidim kaj se zgodi.

ŽAŽI: Ja, po mojem bi bil vesel.

LENKA: Ne govorim o tem.

ŽAŽI: Jaz mislim, da moram malo na zrak. Takoj bom nazaj.

LENKA: Vece imaš takoj za vogalom.

XXVIII. PRIZOR

Gruča ljudi vključno z LENKO izgine. ŽAŽI sreča VILO, ki kadi čik.

VILA: Ti. Malo je last season tale "good boy" vibe. Rabiš kaj?

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ŽAŽI: Titanija moja! Kaj pa ti tukaj?

VILA: Se poznavata dragi?

ŽAŽI: Jaz sem. Tvoj deček iz svinca.

VILA: Oči ti izgledajo obrabljene od misli. Rabiš malo ljubezni, da se očistiš strupa?

ŽAŽI: Ljubezen ja. Sploh ne vem če znam to čutiti. Kaj to pomeni ljubiti? Ali pa dajat? Ima kdo sploh zares rad sebe?

VILA: Zalezovati ljubezen s pendrekom za geometrične misli je nesmiselno dragi. To ti je nujna razparana duša rojena v meso, ki vznikne v hormonalnem epicentru malih možganov. Ne moreš zahtevati od džanxa z neomejeno količino heroína, da se šutira po logičnem vzorcu.

ŽAŽI: Midva govoriva čisto drug jezik.

VILA: Mislim, da moraš spiti malo vode.

ŽAŽI: Ne. Prav si imela. Nisem jaz zate. Nisem tak kot Lenka, da bi znal z glavo v to kar boli. Nisem tak kot je bila tetababi, da bi znal vsake toliko posvetiti v temo s svetlobo. Nimam sanj kot jih ima oče. Nič ti nimam zares za dat. Zdaj to vidim.

VILA : Ponudba še vedno velja. Ampak ti kar povem, prvi šus je vedno simboličen, šele potem se ogrejemo za trip dragi, in škoda da zapraviš ta avion za polovičen vzlet.

ŽAŽI: V redu bo. Samo malo se moram sprehodit.

VILA: Lahko koga pokličem? A kdo ve, da si zunaj?

ŽAŽI: Ne, takoj bom nazaj. Samo zrak rabim.

VILA: Sploh veš kje si, dragi?

ŽAŽI: A ti tudi vidiš tam nekega psa?

VILA: Ne hodi sam naokoli. Nevarno je.

ŽAŽI: Rad te imam Zala. Ampak ne morem dokazat, da nekaj čutim. Pokazati pa ti očitno ne znam.

VILA: Kdo je Zala?

ŽAŽI: Mislim, da mi tisti pes hoče povedat neko skrivnost. Povej Lenki, da bom takoj nazaj.

VILA: Kdo je Lenka jebote?

XXIX. PRIZOR

vidimo ŽAŽIJA, ki gleda v hišo pred sabo. Vidimo BABO MORANO.

BABA MORANA: Kam skačeš zajček izgubljeni?

ŽAŽI: Mislim, da poznam tisto hišo. Je tisto naša hiša?

Vidimo ROGATEGA MOŽA, s kovinsko posodo za bencin, ki poliva stene hiše
In tisto tam je Star Ata.

BABA MORANA: Tisto nikoli ni bila vaša hiša. In tisti človek je tisoč kilometrov stran.

ŽAŽI: Nekaj je narobe. Kam gre?

ROGATI MOŽ: Kliči me, kliči, naj me še tako stiska v prsih, javil se ti ne bom.

ŽAŽI: Ata! Ata kaj delaš?

BABA MORANA: Pusti ga. Ne more te slišat.

ŽAŽI: Kaj dela?

BABA MORANA: Pusti ga. On je en navaden bik. On nima veze z vami.

ŽAŽI: Družina je. To je prej Lenka govorila. Treba je odpuščat drugače nima smisla.

BABA MORANA: Tiho bodi otrok nevedni, nimaš pojma kaj govoriš. On ni nobena družina.

ŽAŽI: Moj pradedek je. Kaj govoriš?

BABA MORANA: Jaz sem kri tvoje krvi, tvoja stara kri in ta človek nima veze s tabo. Samo osamljeno staro telo je, ki vas s silo drži v svoji bližini.

ŽAŽI: Nehaj, moram mu pomagat. Moram za njim. Ata!

Vidimo ZELENEGA JURIIJA, oblečenega v vojaško uniformo, ki se pojavi pred ŽAŽIJEM,
drži ga stran od ROGATEGA MOŽA, za njim so VOJAKI

VOJAK 1: HEY YOU! STOP!? IDENTIFY YOURSELF

ŽAŽI: Ata, jaz sem, Žaži.

VOJAK 2: YOU CAN'T GO THERE

ŽAŽI: Jaz sem. Me ne spoznaš?

VOJAK 1: DON'T MOVE!.

ŽAŽI: Samo pogovoril bi se rad

VOJAK 3: STOP, GO BACK INSIDE!

Vidimo MEDICINSKO OSEBJE, ki hiti preko prostora. Med njimi je tudi ZLATI OČE.

ZLATI OČE: Kaj se dogaja?

Vidimo DUŠO MLADO

DUŠA MLADA: Mislim, da se je začelo.

Mimo pride DEKLE ZALO z bolniško posteljo na kateri je NOSEČA ŽENSKA. ROGATI MOŽ dalje poliva stene.

ZLATI OČE: Dajte ji nekaj hitro! Boli jo. Pokličite nekoga.

ROGATI MOŽ: Si prišel pokazat, da si močnejši? Danes je ta dan ane? Pripelji smrt, naj se pokaže ta psica, ampak za sabo ne bom pustil ničesar. Si slišal?

ŽAŽI: Nič slabega nočem. Prisežem. Takoj bom šel. Samo da veš, da ti odpuščam. Vse je v redu.

VOJAK 2: GET BACK!

ŽAŽI: Ata!

BABA MORANA: Molči otrok. V srcu čutiš, da to ni vaša hiša. Da ta črna luknja od zgodovine in hiše ne raste v vas. Njegov glas ni v tvoji krvi, ker je tvoja prababica poskrbela, da bo njegova kri umrla z njim. Ni boga. So samo predniki. In dejanja, ki jih naredijo za otroke, ki prihajajo. Sirote to pozabijo. Krutost to izbriše. Tradicija to poneumi. Ni vam jasno kaj je storila, in gotovo ste tisti, ki boste v njej videli zgolj prešušnico. Naj bo. To kar je storila ni za vas. Rodila se je v čas, ki je gorel, gorel že predolgo, čas ki še danes gori v neskončnem mrazu. Skušala je začeti novo zgodbo. To kar ni bilo dano njej je skušala zagotovila za svoje potomce, tako kot vsaka ženska, ki se zaveda svoje moči. Odločila se je, da možu ne bo rodila otrok, ker njegovo srce ne pozna sonca, ker so mu roke hladne od kovine, ki jo zbira v svojih skrinjah. Iz nje je tekla voda, toliko telesc vode, ki jih ni napolnila svetloba. Utopljala je svoj čas, da bi rodila nekaj novega. Kar je znotraj živi zunaj, kar je zunaj odmeva v notranjosti. Ona je prva lomilka ledu. Prva revolucija. Prešuštovala je. Zlomila je zaprisege, ki jih je bila prisiljena sprejeti in bi celi rodbini hladile ude in vas držale v varnem zavetju smrti. Nihče ne zmore scela uničiti časa v katerem živi, lahko pa pomaga roditi drugačno prihodnost..

ZLATI OČE: Začelo se je! Gremo hitro!

ZDRAVNIK: Gospod Klopčič prosimo, da se umirate.

DUŠA MLADA: Nismo še tam.

ŽAŽI: Vidim ga. Tukaj je.

VOJAK 3: STOP! GO BACK!

ROGATI MOŽ: Tole si mislim o tvoji božji hiši in o vseh zakladih, ki sem jih zbiral za otroke! Nič ne bo ostalo. Naj bo končno toplo. Potem me pa vzemi, če hočeš.

Vidimo VOLKULJO, ki gleda ŽAŽIJA. ROGATI MOŽ prižge ogenj. VOJAKI držijo ŽAŽIJA nazaj.

ŽAŽI: Tam je! Tisti pes od prej. Prihaja sem. Pustite me prosim. Midva se pozna ane. Pridi sem. Ti si pa bolj kakšnemu volkcju podoben. Tako lačen izgledaš. Vse bo v redu. Pridi sem. Ja pridi. Vse je v redu. Nič ti ne bom naredil. Mislim, da rabi hrano. Ne se me bati. Nič slabega ti nočem. Spustite me.

VOJAK 1: STOP! YOU HAVE TO GET BACK!

BABA MORANA:

Živa je velika rana

Rana, ki se razteza skozi stari čas

Prekrivata jo sneg in led

In trušč iz starih bajk

Ta je tista, ki teži srce

Ta je tista, ki slepi dušo

Iz nje prihaja črna pesem

Ki šepeta o večni zimi

Prehaja iz mesa v meso

podaja se iz glasa v glas

ob njej pojo še male rane

Rane, ki jih ustvarja živi dan

Njih barva je nebo

Njih bolečina grom in strela

A njih lek so roke tople

Sonce polno

Njih zdravi že dotik svetlobe

Če le se malo ne pomeša s starim

Če le se črna ne prelije prek neba

Če le se veliko ne hrani z ognjem

Zato ti pojem o utopu

Utopi moro

Mene

Staro

Vrni v reko časa
V reko solz
V vodo sanj
Ker čas ves čas bo krožil
Mešal rane
Dokler ne bo vse črno spalo
vse s svincem v temo zakopano

XXX. PRIZOR

Ogenj objema hišo, ZLATI OČE teka naokoli, ŽAŽI in VOLKULJA se gledata. ROGATI MOŽ gleda ogenj. Morda se vse ustavi in se sliši samo še korake.

MRTEV DED: Ena od stvari, ki se jih ne da dobro uprizoriti v gledališču, je bližnja detonacija. Eksplozija.

ZLATI OČE: Kje je zdravnik?

ZELENI JURIJ: V našem primeru nepričakovana eksplozija bombe. Recimo prav tukaj, približno 5 metrov od mene.

MRTEV DED: Naš svet je svet večnih zimskih vojn. Že desetletja se vse večje vojne z glasno eksplozijo začnejo v mesecih zime. Velika hladna vojna, ki zavzame svet se začne 12.marca 47'leta .

ZELENI JURIJ: Učinek eksplozije ni zgolj posledica zvoka. Ni dovolj, da se nekaj spremeni v glasnosti ali gibu ali ritmu. Ko počí tako blizu, to nima nobene veze s tem, da se človek prestraši zaradi glasnosti. Učinek bližnje eksplozije je vseobsegajoč. Počí steklo. Stresejo se zidovi in temelji. Oboki popokajo. Starejše hiše, še posebej takšne v katerih so navadno gledališke dvorane, nimajo šanse, tudi če so na novo obnovljene. Cugi se prvi potrgajo in se zrušijo na oder. Strop nad publiko in nad odrom popusti in večji kosi se odkrušijo in uničijo vse pod sabo. Balkoni se pogosto zrušijo naslednji.

MRTEV DED: 19. marca 92' leta se začne zimska vojna, ki zamrzne bratsko kri in razbije veliko družino nazaj na majhne države.

mimo priteče DEKLE ZALO

ZLATI OČE: Zala! Pomagaj! Nekaj ni v redu!

DEKLE ZALO: Zdravnik prihaja. Pomirite se.

ZELENI JURIJ: Eksplozijo redno primerjajo s silovitim potresom, ampak to pogosto ni točna primerjava, predvsem zaradi učinka na bližnja telesa. Zrak, ki je podoben udarcu nevidnega zidu tako pretrese čutni sistem, da je telo skoraj odsotno zavesti. Išče in giba se povsem instinktivno v iskanju preživetja. Izruvano iz smisla in časa se znajde ujeta v svoje osnovne

preživetvene instinkte z zelo okrnjenim čutnim sistemom. Da ne govorimo o napadu na nezavedno zaznavo življenja- trauma.

MRTEV DED: 20. marca 03' leta tik predno bi zima zapustila deželo, se s truščem 20.000 bomb začne nova zimska vojna.

ZLATI OČE: Ne že spet. Prosim ne spet.

DEKLE ZALO: Vse bo v redu. Pomirite se.

DUŠA MLADA: Ena od definiciji traume, jo razlaga kot nasilen vdor dogodka, ki ga subjekt ne pričakuje v odnosu do tega, kar je izkusil in ga zato ne povezuje z običajnim življenjem. Čeprav človek ve, da lahko letalo pade z neba, je dogodek, ko mu je enkrat priča, izrazito traumatičen, saj je doživetje zunaj meja pričakovanega in ga um ne zna umestiti v nadaljnje projiciranje sebe v prihodnost. Ker se je nekaj, kar naenkrat tako nasilno pokazalo kot možno, se um težko vrne v običajno življenje, kjer ga ne preganja upravičen strah v povezavi s tem dogodkom. Podobno bi lahko rekli, da je rojstvo, nekaj travmatičnega, saj do tistega trenutka, telo in zavest, ne poznata nič podobnega temu, kar ju čaka ob zapustitvi maternice. Nekateri psihologi sklepajo, da je prav travmatičnost rojstva, tista ki v nezavedno vcepi strah pred smrtjo in celo odraščanjem, saj smo enkrat že doživeli t.i. izgubo sveta, kot ga poznamo.

MRTEV DED: Med 18. decembrom in 27. februarjem 10' in 11' leta se v več kot dvajsetih državah začnejo zimske vojne imenovane pomladna revolucija.

DEKLE ZALO: Zdravnik je notri. Prosim, počakajte zunaj.

Gruča ljudi koraka proti nam. Morda so oblečeni v vojaške uniforme, morda pa so oblečeni isto kot na začetku igre. Za njimi je ogenj.

ZELENI JURIJ: Ob eksploziji se svet okoli dobesedno ruši, medtem ko je subjekt nemočen, kot kakšen otrok ali žival, prepuščen na milost in nemilost naključja. Regresija je totalna. Kot kakšni nebogljeni psi tekamo naokoli, pozabljeni od boga in okolja. Če nekatere zgradbe še lahko ostanejo relativno cele in če telo lahko preživi z manjšimi poškodbami, je izkušnja subjekta pogosto najgloblje narave.

MRTEV DED: Naslednja zimska vojna se začne 24. februarja 22 'leta.

ZELENI JURIJ: Dezorientirana zavest, ki se prebija skozi bližnje ognjene zublje in ruševine v upanju, da se še vedno drži svojega telesa, si do tega trenutka tako nasilnega srečanja z robom obstanka ni znala zamišljati, in ga zato tudi pozabi ne zlahka. Beg ali boj s to izkušnjo postane del telesnega tkiva tudi na dan, ko se v bližini zgoj zaloputnejo vrata.

Gruča zelo glasno koraka

MRTEV DED: Kdo bo temu človeku še kdaj lahko verodostojno zatrdil, da je na varnem.

ZELENI JURIJ: Da se mu kaj hudega več ne more zgoditi.

MRTEV DED: Da lahko zaupa.

ZELENI JURIJ: Da ni sam.

MRTEV DED: Da se lahko sprosti.

ZELENI JURIJ: Da ni sam.

MRTEV DED: Možgani še mogoče slišijo.

ZELENI JURIJ: Da ni sam.

MRTEV DED: Zavest še morda želi verjeti.

ZELENI JURIJ: Da ni sam.

MRTEV DED: A žival v nas je prebujena za vedno.

ZELENI JURIJ: Nikoli nismo samo ljudje.

MRTEV DED: Ker globoko v sebi vemo.

ZELENI JURIJ: Skozi rano teče resničnost.

Gruča ljudi neha korakat in se ustavi. Ogenj še kar vztraja.

MRTEV DED: Velika zimska vojna se začne eno leto od današnjega dne, ko pade prva bomba nedaleč od mladega fanta, ki zjutraj tava po ulicah in črn dim zasenči rumeno sonce. Začne se...

XXXI. PRIZOR

Vidimo DEKLE ZALO

DEKLE ZALO: Vse je v redu. Umirilo se je. Mimo je.

DUŠA MLADA: Še čisto malo.

ROGATI MOŽ: Nič ne bo ostalo. Nič. Zdaj pa je končno toplo.

ŽAŽI: Kaj se dogaja? Vse doni. Vse preveč odmeva.

*ŽAŽI bruha
ZLATEMU OČETU zazvoni telefon*

ZLATI OČE: Halo? Kaj je? Ne razumem? Ja, Krožna cesta 7, ja. Kako to mislite, da gori hiša?

ŽAŽI: Dim, tuji otroci in truplo... To sem risal kot otrok...

ZELENI JURIJ: Otroci pogosto rišejo bolečino, da bi jo odrasli lahko pozdravili. Dokler boli ne znajo zares naprej.

ŽAŽI: Si ti to kar me boli? Si ti Saturn?

ZELENI JURIJ: Bolj Merkur kot Saturn. Glasnik nečesa, kar je ostalo skrito. Oni so del tega, kar čutiš kot bolečino.

ŽAŽI: Kdo so oni? Izgledajo mi znani.

ZELENI JURIJ: To so otroci, ki jih tvoja prababica ni rodila, ker bi bili od njenega moža. Nekateri od njih so se rodili drugje, nekaj se jih je odločilo ostati in gledajo vaše poti, ostali pa so odšli naprej, kdo ve kam.

ŽAŽI: Ne morem več teh zgodb. Preveč jih je.

BABA MORANA: Še več bi jih bilo, če ne bi prišel njen dragi tujec. Pribegli pesnik, ki je slišal njeno telo. Isti posluh se skriva tudi v tebi.

ŽAŽI: Jaz ne morem. Jaz ne znam.

BABA MORANA: Zakaj ne sliši?

ZELENI JURIJ: Sliši, sliši.

ŽAŽI: Ne morem več. Pustita me prosim. Odmevam od glasov, ki jih ne morem odgnati. Pečejo me oči. Koža kriči. Čutim kako mi svinec odteka iz telesa, takoj ko me obdane tišina. Ampak ves čas nekdo govori. Gledam svoje roke in se globoko v sebi zavedam, da so to moje roke. Da če hočem jih lahko dvignem ali spustim, lahko pomaham, pobožam... in da ne glede na to kaj naredim bo poleg nek glas... in jaz bom nemočen. O tem je govorila Lenka. Mogoče to pomeni biti odrasel.

BABA MORANA: Ne razumeš. Še vedno ne razumeš.

ŽAŽI: Kaj ne razumem? Kaj je tukaj za razumeti?!

BABA MORANA: Poglej.

Pokaže na drobovje

Žariš pa če hočeš ali ne. Tudi zdaj, ko izgleda, da je že prepozno. Čutiš?

ŽAŽI: Ne dotikaj se me. Prosim. Pustita me. Dovolj imam tega. Ne prenesem več dotika. Ne prenesem več bližine in ugank in teh prividov. Prej ko sem gledal tistega psa. On razume.

On lahko pride in gre - to je njegova svoboda. On se premika in je, jaz pa se zavedam in sem... Moram it.

BABA MORANA: Kam greš?

ŽAŽI: Nehajta mi slediti s tem upanjem, da lahko karkoli rešim.

BABA MORANA: Nič ne upava. Samo čakava.

ŽAŽI: Pustita me pri miru.

Vidimo ŽAŽIJA, ki teče.

BABA MORANA: Spet gre po svoje.

ZELENI JURIJ: Pusti ga.

BABA MORANA: Vse bo šlo mimo. Nič se ne bo spremenilo.

ZELENI JURIJ: Mogoče posluša telo. Mogoče sliši še nek glas.

BABA MORANA: Da ne postane zajc.

Slišimo tek, tek, ki odmeva po deskah, tek, ki polni zrak

ZELENI JURIJ

Ti, ki tečeš

tečeš v podčas

kjer se lomijo korenine

kjer se žre obraze

kjer ti bodo kosti skakale

v krikih jutra

tečeš v svoje oči

ki slutijo senco, ki jo morajo izkusiti

tečeš in medtem ko tečeš

ti glas trga obleko in kožo

vonj ti ostri zobe in temni nosnice

tečeš, tečeš po vseh štirih

in trdo telo se spominja

tečeš, vpiješ pijan

od sonca ki odmeva v luni

in mehka dlaka drhti v noči

tečeš premražen v jezik

ki je celo življenje

govoril tuje besede

in živo drobovje poje

tečeš k hudiču

da ti vžge novo sonce
ki bo pozlatilo pramen las
tečeš in se v tuj pogled več ne vrneš
tečeš, v gozd tečeš

BABA MORANA: Trapast otrok. Kdo pa bo nabral vodo in solze? Kdo bo vrnil pomlad?

ZELENI JURIJ: Izgleda, da to ni njegova zgodba.

EPILOG

Še vedno slišimo tek. Močan tek, prisoten tek. Morda slišimo tudi zvonove.

Vidimo pogreb.

*Vidimo VOLKULJO nekje ob strani in gručo ljudi oblečenih v črno. Vidimo PIJANO TETO in
MRTEVGA DEDKA, ki gledata kot da sta v gledališču.*

Morda vidimo mizo za katero sedi ZLATI OČE. Mogoče je pred njim pivo.

Prisotna je tudi LENKA.

DUŠA MLADA gleda.

Vsi gledajo ZLATEGA OČETA.

PIJANA TETA: Gosenica, kaj se dogaja? Kje smo?

DUŠA MLADA: Tam kjer smo ves čas. V gledališču.

Morda neki premladi ljudje pojejo:

*rdeča je rosa saturna
srebrna je polt otroška
sreča je tiha ob smrti
smrt ji zapoje pesem
čas se ustavi za kaplje
strup se raztaplja v reko
zima odpušča z bližino
zima odpušča
zima odpušča
zima zapušča
hišo*

DEKLE ZALO: Poznala sem fanta, ki je v meni iskal tisto česar ni. Rekel mi je, da sem njegova luna. Najsvetlejša luna, ki kroži okoli Saturna je Titan in jaz sem bila njegova Titanija. Njegova vila. Nisem najbolje razumela kaj hoče, ampak se mi je zdelo zelo romantično. Lep je bil ta trapast fant, nosil je neko otožnost in ko me je gledal kot da sem na tem svetu samo za njega... lahko sem bila nedolžna, lahko sem bila čista, že takoj mi je bilo jasno, da ne vidi preko tega bledega lica, do solz ki so me oblikovale, do mišic ki so me izruvale iz otroštva, do krvi, ki je bila prelita. Rekel je, da sonce zanj ne obstaja, da sem na

svetu samo jaz. Trapast fant. Lepo je kdaj pozabiti na vse kar je bilo in se igrat življenje s tem kar ne obstaja.

Obljubil mi je rože. Dom kjer me bo čakal in sanje, ki jih bova živela. On bo nosil težo, da bom jaz lahko ostala lahkotna. Videla sem naju kako pleševa in zvezde naju gledajo in ponovno se rojevava.

ZLATI OČE: Ne razumem. Kako je izginil? Kam? Kaj to pomeni, da ga niso našli? Kaj se dogaja? Rad bi razumel.

PIJANA TETA: Kaj se je zgodilo?

DUŠA MLADA: Domača hiša se je vžgala.

MRTEV DED: Čutiš tudi ti to. Kot da je nekaj drugače.

DUŠA MLADA: Star ata je umrl.

PIJANA TETA: Na koncu nas je res skoraj vse preživel.

ZLATI OČE: Kot da tečem v krogih. Zgrabim svoje življenje in zdi se mi, da sem že skoraj na cilju, potem pa me čas obrne in spet gre vse iz nule. Kaj delam narobe? Kdo se igra z mano?

PIJANA TETA: Kje pa je Žaži?

DUŠA MLADA skomigne z rameni in pokaže na zvok teka, ki živi v prostoru.

PIJANA TETA: Kaj to pomeni? Misliš, da? Čudno, da ga ne bi srečala...

MRTEV DED: Poglej, Lenka se je vrnila.

Morda začne deževati, morda se zvok teka in dežja prelivata eden v drugega, skupaj z gromom in strelo.

ZLATI OČE: Lenka, nisi ti kriva. Rad bi da veš, da te ne krivim. Vesel sem, da si tukaj.

DEKLE ZALO prinese novo pivo.

Hvala, Zala.

Vidimo LENKO, ki stoji na dežju in z odprtimi usti nabira kaplje. Dež ji teče po obrazu. Jezik ji gleda iz ust.

PIJANA TETA: Težko je izgubiti brata.

MRTEV DED: Težko je samo gledati in ostati neviden.

Morda vsi gledajo ZLATEGA OČETA.

ZELENI JURIJ

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

Gledao sam deca budućnosti
kako hodaju po zemlji sa ledenim telima
hteo sam, da budem anđeo, da jim vratim snove
da sam đavo, da jim pokrenem maštu
i da sam kučka, da jim podignem korak.
Da budem otac, da jim sagradim kuću
ali samo sam gledao

Slišimo zvonjenje telefona

ZLATI OČE: Ja? Ojoj, ojoj, voda ji je odtekla. Hitro hitro, naj me nekdo pelje do bolnice. Zala! Hitro, hitro rodila bo, resno jebemusunce, naj me nekdo pelje v bolnico! Pa to ni res. Ne morem verjet! Oprostite, mi je zelo žal. Moja žena rojeva. Res se opravičujem. Pardon.

Vidimo gručo ljudi, ki pomagajo ZLATEMU OČETU priti do bolnišnice. Vidimo NOSEČNICO na bolniški postelji. Vidimo ZDRAVNIKE, MEDICINSKE BRATE in SESTRE in skupaj se posvečajo telesu na postelji. VOLKULJA samo gleda. Še vedno slišimo tek, tek, ki doni iz podzemlja.

MRTEV DED: Izgleda, da je to to od pogreba.

ZLATI OČE: Ste ji dali vsa zdravila? Dajte ji še kaj. Sliši se, kot da jo boli.

DEKLE ZALO: Saj bo prijelo. Vse bo v redu.

ZLATI OČE: Kaj močnejšega rabi jebemu sunce. Kje so vsi? Zakaj ni nobenega? Pokličite še kakšnega zdravnika. Kam je šla Lenka?

DEKLE ZALO: Vse bo v redu. Dovolj nas je tukaj. Vsi skrbimo za vas.

Vidimo ZLATEGA OČETA, ki panično diha tako kot NOSEČNICA.

PIJANA TETA: In gosenica, si se odločila kam naprej?

DUŠA MLADA: Mislim, da sem.

PIJANA TETA: In?

DUŠA MLADA gre do LENKE in jo poljubi na lice. Gre do ZLATEGA OČETA, zašepeta mu nekaj na uho. DUŠA MLADA pomaha PIJANI TETI.

ZLATI OČE: Mislim, da je prijelo. Ja, malo je lažje.

PIJANA TETA: Tudi jaz grem.

MRTEV DED: Si pripravljena?

PIJANA TETA: Mislim, da je čas. Daj mi roko.

MRTEV DED: Kaj delaš?

PIJANA TETA: Bosa grem.

MRTEV DED: In kaj zdaj?

PIJANA TETA: Pospremi me malo.

MRTEV DED: Kako?

PIJANA TETA: En korak. Še en korak. in še en korak.

*PIJANA TETA in MRTEV DED odideta. BABA MORANA, ZELENi JURIJ in VOLKULJA
gledajo iz teme. Tek odmeva v dežju.*

ZLATI OČE: Nič ni boljše, a naj ne bi bilo v tretje lažje. Kaj se dogaja? Naj se že rodi ta
jebeni otrok.

DEKLE ZALO: Ne bo šlo drugače, jo bomo morali dati na intenzivno pa bodo naredil carski
rez.

ZLATI OČE: Ne vem, kaj ste čakali tako dolgo. Gremo hitro.

*Gruča ljudi skupaj z ZLATIM OČETOM in NOSEČNICO odide. Tek se izgublja v daljavi.
Vidimo tišino. Morda še vedno dežuje in tišino polni zgolj rahel zvok kapljic.*

LENKA ostane sama. Nekje je le VOLKULJA.

*LENKA se gleda v ogledalo. Gleda. Dvigne roko, na kateri manjkajo prsti. Dvigne drugo
roko. Potrka.*

VOLKULJA izgine. BLEDA MAMA odpre vrata.

Vidimo čas, ki teče počasi, kot bi se topil led.

BLEDA MAMA: Hej pika. Lepo, da si prišla. Kako si? Pridi, pridi.

Dež morda preneha.

Usedi se, popij nekaj. Lejo, čisto si mokra. Dobro izgledaš. No, saj razumeš.

BLEDA MAMA pripravi prostor. Vidimo mizo, stole, prižgano televizijo.

Te moti televizija? Kaj imaš rajši odbojko ali fuzbal? No sej, jaz tudi nisem nikoli bila zares za
športe, to imaš po meni. Človek samo vpraša. Ljudje imajo navadno radi nek šport. Nikoli
nisem razumela. Mogoče je nekaj povezano z okroglostjo žoge, da ves čas izgleda kot da se
lahko odbije kamorkoli. Čeprav potem ne razumem zares smučanja pa tega. Jaz imam samo
rada, da je televizija prižgana.

LENKA: Najbrž zaradi drame.

BLEDA MAMA: Kako?

LENKA: Pravim, da imajo ljudje najbrž radi dramo. Suspenz. V športu.

BLEDA MAMA: Ah ja. možno. Suspenz. Veš kaj edini suspenz, ki mene zanima je tisti v postelji, če ta štima potem nič ne manjka, če veš kaj mislim. Oprosti, slaba šala. Sodelavke v službi imajo slab vpliv name. A je bila gužva na cesti? Sem videla, da nekaj gradijo tam. So postavili tisti butast semafor začasni, sto let rabi, da se obrne na zeleno.

LENKA: Ni te bilo na pogrebu.

BLEDA MAMA: Ah. Saj veš kako je. Delo. Šef zatežil pa se mi je zdelo malo preveč mu vse razlagat. Ti? Delaš kaj? Kaj si neka znanstvenica?

LENKA: Prostovoljka. Blizu meje. Na urgenci.

BLEDA MAMA: A dobro ja. Tudi to mora biti nekdo. Nas rešuješ. Oziroma rešuješ tiste, ki nas varujejo. To imaš potem najbrž od tam, a? Razumem. Lahko bi bilo hujše, si predstavljam, da gre hitro cela roka ali pa obraz. Daj spij malo. Najbrž si žejna. Lepo, da si prišla malo naokoli. Na še malo. Kako dolgo boš tukaj? Lahko raztegnem kavč, ali pa zgoraj pripravim sobo...

LENKA: Ne, ne, zvečer moram nazaj...

BLEDA MAMA: Ah, razumem, razumem. Lepo da.. Ja, lepo...

LENKA: Mami.

BLEDA MAMA: ja. Pika.

LENKA: Ne vem, koliko se spomniš tistega časa, ko si še bila z nami... ampak moram te vprašat. Zakaj?

BLEDA MAMA: A?

LENKA: Zakaj te ni blo nazaj? Zakaj se nisi nikoli javila? Žaži te nikoli ni niti zares spoznal . Oči je rekel, da ti je povedal naslov. Si vedela?

BLEDA MAMA: Ja, ja. Sem ja.

LENKA: Zakaj potem?

BLEDA MAMA: Ah... pika...ne vem kaj naj rečem...

LENKA: Prosim.

BLEDA MAMA: Ne znam dobro gledat za nazaj. To se mi nikoli ni zdelo pametno.

LENKA: Ampak nisi se na novo poročila. Nimaš nove družine.

BLEDA MAMA: Ja... nisem... tukaj imam hišo, malo vrta, ti pokažem moje rože, probam skrbet za to.

LENKA: Zakaj te ni bilo?

BLEDA MAMA: Težko je to z besedami...

LENKA: Prosim. Rada bi razumela. Zakaj?

BLEDA MAMA: Ah... Lenka... ne vem... ne vem.

Smo v tišini

Pika?

LENKA: Ja?

BLEDA MAMA: Si kdaj tulila v nebo?

LENKA: Tulila?

BLEDA MAMA: Ja, kot pes.

LENKA: Ne vem. Mogoče, kdaj za foro. Se ne spomnim.

BLEDA MAMA začne tuliti

LENKA: Kaj delaš?

BLEDA MAMA nadaljuje. Počasi. Malo za šalo malo zares. Dokler ne povzroči, da se pridruži še LENKA.

BLEDA MAMA in LENKA tulita v nebo.

Morda vidimo gručo mladih ljudi, ki poslušajo.

Vidimo DUŠO MLADO.

Poslušamo tuljenje.

LENKA in BLEDA MAMA zaključita svoj obred, ki ga gotovo ne razumeta zares, in se gledata.

DUŠA MLADA morda pogleda nas. Morda pristane na tleh in prereže vrv, ki jo je vezala na nebo, morda le gleda in si misli svoje, morda nekaj odpleše. Morda zgolj pove spodaj napisano pesem. Ali pa nas vse preseneti z nečim drugim.

DUŠA MLADA;

pesem Duše

Rodila se bom v smrt

okoli mene bodo zlomljena telesa

in poškodovani duhovi

© Daniel Day Škufca. Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ki me bodo gledali skozi svoje rane
iz katerih bo neusmiljeno tekla resničnost
Moje oči bodo modre
letele bodo na krilih moje krhkosti
verjele bodo do zadnje kaplje krvi
Moje telo bo spomin na črne sanje
na vse črne pse in volkove
ki so končno za trenutek siti in mahajo z repi
na vsa dejanja, ki neizbežno terjajo posledice
na svet, ki ni več oder za človeške igre
ampak rdeče polje polno bolečine
in mogoče, bo sredi vseh teh barv, nekdo
videl moj let, slišal mojo lakoto
in ne bo imel moči, da naju spreminja
ampak naju bo premagan primoran sprejet. Objekt
In mogoče, ampak res, samo mogoče
ne bom zmrznila
v trenutkih, ki se spreminjajo v krogih

Vidimo ZLATEGA OČETA z dojenčkom v naročju